

Biblioteca
Regională
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Cartea ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 747

vineri 20 martie 1964

8 pagini 25 bani

ÎNCEPE VACANȚA

Il auziți? Din strinsoarea metalului auriu, clinchetul a fișnit cu o zvicnătură și a săgetat liniștea. Cîteva clipe și sunetele jucăușe au umplut ouloarele, clasele, întreaga școală.

Fiecare clinchet este parcă o chemare, fiecare pare că strigă o bucurie: „A sosit vacanța!...”, „Vine primăvara!...”

Scuturindu-și de pe umeri ultimele rămășițe ale iernii, munții, pădurile și poienile se pregătesc să-și întâmpine oaspeții. Vor fi mulți, tare mulți în vacanța aceasta. Cîteva sute, printre care și cei de la școlile din București, Iași, Onești, Cîmpina și-au anunțat de mult sosirea.

Doă săptămîni, aceștia și încă mulți alții vor colinda munții, hăulind prin pădurile mustind încă de apă, prin poienile albe de ghiocci, adunînd în suflet și în minte neasemuite frumuseți.

Haină nouă, albă și strălucitoare îmbracă și orașele. În zilele vacanței ele vor fi străbătute și admirate de alte sute și mii de școlari. În confortabile autobuze sau pe jos, vor merge pe bulevardele și străzile largi, prin cartierelor noi, prin parcurile cu miros de iarbă proaspăt incolțită. Elevii din aproape toate raioanele Dobrogei vor pleca să viziteze orașele de pe traseul Constanța, Urziceni, Buzău, Mărășești, Bacău, Piatra Neamț, Bicăz. Peste 900 de elevi din Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Orșova vor vizita Capitala și apoi își vor continua drumul cu autocarele prin Ploiești, Cîmpina și Doftana. Exemplele ar putea continua, pentru că în această vacanță toate orașele țării vor fi împinzite de elevi.

Spectatori noi și mai mulți, așteaptă teatrele, cinematografele. Pentru elevi ele au pregătit noi programe, spectacole și filme. La Teatrul pentru tineret și copii din Capitală vor avea loc zilnic în această perioadă spectacole pentru elevi, iar numeroase cinematografe vor prezenta filme cu subiecte din viața tinerilor, a elevilor.

...Pline vor fi și stadioanele. Mîngile așteaptă să fie zviruite cu putere în plasă. Pe așigă lipite la vedere, s-au programat pasionante meciuri de volei, de baschet, de fotbal. Jucătorii freamătă, sînt gata pentru a începe primele partide...

Și clinchetul impetuos, coșpletor nu mai contenește, împletindu-se pînă în ultimile sale acorduri cu urările pe care învățătorii și profesorii le fac elevilor lor pentru zilele vacanței și cu îndemnul pe care, ca educatorii, nu uită să le dea.

Noului — drum larg

Critica este un element absolut indispensabil progresului pentru că ajută la înlăturarea a ceea ce e vechi, perimat, dăunător, creînd condiții dezvoltării noului, promovării a ceea ce este înaintat, folositor. Munca noastră presupune un permanent apel la arma criticii. Multitudinea metodelor și procedeele utilizate în procesul predării, diversitatea de căi folosite în munca instructiv-educativă, impune folosirea criticii pentru selecționarea și ierarhizarea lor, pentru înlăturarea acelor care nu ajută dezvoltării.

Critica ne-a ajutat să purtăm lupta împotriva metodelor și procedeele învechite, să înlăturăm ceea ce era nejust și perimat și să afirmăm noul, ceea ce este pozitiv și valoros. Critica a contribuit din plin la succesele repurtate de școala noastră pînă în prezent.

Readele sînt pe măsura modului cum știm să folosim acest mijloc de îmbunătățire a muncii noastre. Dacă am discuta, de pildă, cu profesorul Dumitru Păunescu, directorul Școlii de 8 ani nr. 1 din orașul Lupeni, am afla desigur că cea mai mare parte a succeselor repurtate de învățătorii și profesorii, pe linia lichidării rămîinerii în urmă la învățatură a elevilor, se datorează judicioasei folosiri a criticii. Numeroase asistențe și interesistențe, schimburi de experiență urmate de analize critice aprofundate, le-au dat posibilitatea să vadă ce este pozitiv și ce nu în munca lor, să găsească cele mai potrivite căi pentru a asigura elevilor o mai bună pregătire. Rezultatele obținute în predare de profesorii ca Nicolae Andronache sau Ioana Zărnescu de la Școala de 8 ani din comuna Lăpușata, raionul Horezu sînt, de asemenea, rodul atenției ce se dă în această școală discutării critice a metodelor și procedeele folosite de către fiecare membru al colectivului didactic. Profesorul Rusalin Negru, directorul Școlii medii nr. 2 din Reșița, a acumulat, după o îndelungată activitate în munca de direc-

tor, o bogată experiență în baza căreia se străduiește să mențină mereu treaz în rîndurile colectivului de cadre cu care lucrează, spiritul critic, socotindu-l drept unul din principalele mijloace pentru a asigura muncii didactice un permanent progres. Exemple asemănătoare ne oferă și alte numeroase școli.

Trebuie să recunoaștem însă că nu întotdeauna știm să folosim critica în modul cel mai just, să culegem efectele pozitive pe care ni le poate asigura ea. Se mai pot întîlni în școli cazuri cînd o insuficiență cunoaștere sau o greșită înțelegere a rolului criticii face ca aceasta să nu fie utilizată cu real folos.

Unul din aspectele relativ frecvente îl constituie ocolirea criticii. Să zicem că un profesor a asistat la una din lecțiile colegului său de aceeași disciplină. Sînt amîndoi profesori bine pregătiți, conștiințioși și se stimează reciproc. În vreme ce lecția se desfășoară, profesorul care asistă, își notează o sumedenie de observații. Desigur, este firesc ca după ce lecția a luat sfîrșit, să aibă loc o discuție sinceră, tovărășească, între cei doi profesori, astfel încît cel care a predat-o să-și afle lipsurile, să afle ce greșeli a făcut și cum va trebui să procedeze pe viitor pentru ca munca lui să fie mai rodnică.

Colegul său însă, nu are astfel de intenții. „Ce rost are să-l supăr, se gîndește el. Așa că trece de o parte foaia cu observații critice. În locul analizei sincere, omul nostru pune mina pe cădelniță și-i dă! Măgălit, oarecum jenat, autorul lecției primește laudele cu adînci dar nemărturisite satisfacții, protestînd de conveniență. „Lasă, lasă am și lipsuri...”. Dar colegul și „prietenu” protestează hotărît. „Da de unde. Dacă aș fi văzut ceva, ți-aș fi spus-o. Ai experiență, știi să ciștiți clasa, știi să stimulezi atenția elevilor...” etc., etc.

Cu ce a ajutat deci asistența aceasta la lecție? Discutarea deschisă a lipsurilor ar fi fost un mijloc de a îmbunătăți munca pe viitor. Așa cum s-au întîmplat lucrurile însă, profesorul a cărui lecție trebuia să fie analizată, va persista în greșelile sale ignorîndu-le. S-a pierdut timpul de-

geaba, deși nu este exclus ca această asistență să fie enumerată printre acțiunile pozitive, la analiza muncii din școală. Așa se întîmplă desigur în școlile în care numărul interesistențelor nu constituie decît o cifră în sine fără să fie legată de necesitatea ridicării calității muncii.

Cu prilejul unui schimb de experiență organizat de secția de învățămînt a orașului Reșița, mai mulți directori au subliniat referindu-se la exemple ca cel de mai sus, cît de dăunătoare este această atitudine față de critică, demonstrînd pe baza unor fapte luate din propriile lor școli, unde poate duce cocoloșirea lipsurilor.

Întîlnim în școli și situații în care înțelegerea greșită a criticii duce la negarea totală a oricărui realizări fără să propună în schimb nimic. Este vorba de cazuri diametral opuse celui de mai sus. Ne aflăm, de pildă, într-o ședință de consiliu pedagogic în care se analizează activitatea întregului colectiv de cadre didactice. Tocmai o astfel de ședință constituie un bun prilej pentru a înlătura, folosind arma criticii, metodele învechite, pentru a lichida deficiențele și pentru a hotărî utilizarea pe viitor a unor mijloace de muncă mai valoroase, mai eficiente. Utitînd însă rolul real al criticii și socotînd-o doar un bun prilej pentru a lichida litigiile personale, cu totul exterioare muncii profesionale, un profesor ia cuvîntul și enumeră lipsurile unuia din colegii săi argumentîndu-le cu patimă. Le-a notat grijiu vreme de un trimestru întreg. Acum le expune cu satisfacție: nu se pregătește cu suficientă seriozitate pentru lecție, nu este punctual, în clasa lui sînt opt elevi nepromovați, nu folosește procedee adecvate lecțiilor, nu respectă programa. Urmarile? Le bănuim cu ușurință. Atmosferă încordată, demobilizare în muncă și teren pentru înmulțirea lipsurilor.

Adevărata critică nu neagă doar ceea ce este perimat ci ne arată și drumul înainte. Fiind o negare, critica trebuie să fie în același timp și o afirmare. Afirmare nu numai în sensul reținerii a ceea ce este pozitiv ci și în sensul indicării procedeele de învingere a lipsurilor. Așa se procedează pretutindeni unde se obțin succese.

La Școala „Alexandru Ioan Cuza“

Deși am mers în mai multe rânduri în fosta capitală a Moldovei — de fiecare dată având și prilejul de a cunoaște dascăli și școli — despre Școala medie „Alex. Ioan Cuza“, mi-a vorbit pentru prima dată, cu câteva zile în urmă, șeful adjunct al secției regionale de învățământ.

Trebuia să stabilim împreună școala pe care urma s-o înfățișăm cititorilor drept reprezentativă prin rezultatele ei pentru întreaga regiune. Așa cum se întâmplă de obicei în astfel de împrejurări alegerea dă naștere la discuții. O școală se distinge într-un domeniu, alta este foarte bună în alte privințe etc., etc. Fără nici o ezitare colectivul secției regionale de învățământ a recomandat Școala „Alex. Ioan Cuza“ „cu bune rezultate în toate domeniile muncii școlare“.

Mă așteptam să ne oprim la o școală care să asociază în trecut și nume glorioase ale istoriei Moldovei. Altfel, evenimente de cultură națională cite însumează Iașul și atâtea valori culturale pe care le-a înscris el în istoria literaturii noastre nu pot desigur să nu-ți aprindă imaginația atunci când cerceți viața de azi a școlii. Îți lărgiți perimetrul investigației în trecut, pentru a înălța tradiții, a stabili legături între istoria de azi și cea de ieri a unei instituții de educație și cultură. Or, la școala propusă de secția de învățământ drept una dintre cele mai bune din regiune nu putea fi vorba de un trecut cu astfel de implicații. Pentru simplul motiv că vîrsta ei nu depășește un deceniu.

Vîrsta școlii nu asociază așadar decenii. Printre profesorii și elevii ei nu figurează numele strălucite ale trecutului patriei noastre. Faptele m-au convins însă că ea merită să fie prezentată printre școlile de frunte ale regiunii Iași. Un merit cîștigat prin entuziasmul și priceperea colectivului de învățători și profesori care a reușit să creeze școlii în care lucrează cea mai rîvnită dintre tradiții — aceea de a da promoții întregi de absolvenți bine pregătiți, care să-și continue învățătura pentru specializare în școli tehnice și universități.

Dar, să ne întoarcem cu nouă ani în urmă, în 1955, data la care este înregistrat actul de naștere al școlii. Au intrat atunci în clasa a VIII-a 40 de elevi veniți din școli diferite. Încălzirea colectivului de elevi și călăuzirea lui pe drumul unei munci perseverente nu-i sarcină ușoară. Dar rîvna cu care s-a muncit a adus după patru ani primul mare succes. 32 din cei 33 absolvenți ai școlii (7 s-au transferat pe parcurs la alte școli) au candidat la examenul de admitere în învățămîntul superior. Toți au fost admiși, mulți dintre ei producînd surprize prin temeinicia pregătirii. Astăzi cei 32 de absolvenți ai școlii din prima ei promoție sînt în ultimul an al Universității sau al Institutului politehnic din Iași.

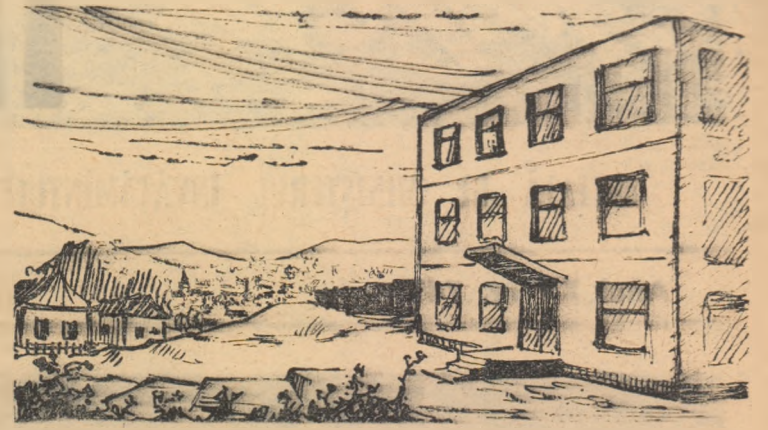
Cea de a doua promoție a mers pe același drum. Cei 34 absolvenți au devenit studenți sau elevi ai unor școli tehnice de înaltă calificare. S-ar fi putut crede că și-au dat concursul un complex fericit de împrejurări. Și nu au lipsit, desigur, cei care au socotit astfel. Dar promoțiile următoare au creat tradiția. Cei 205 absolvenți ai ultimilor trei ani au intrat cu succes în învățămîntul superior, sau și-au continuat pregătirea în școli tehnice, remarcîndu-se prin pregătirea și rîvna lor.

În cei zece ani de existență școala a fost dotată cu tot ce este necesar pentru realizarea unui învățămînt de calitate. Laboratoarele au fost înzestrate cu aparatură modernă, biblioteca a fost dotată cu mii de volume din cele mai variate domenii de activitate. Profesorii școlii nu s-au mulțumit însă ca toate să le vină de-a gata. Fiecare în specialitatea sa, a contribuit la crearea de noi tipuri

de material didactic care să le permită realizarea unor lecții tot mai bune. În această privință stăruința și perspectiva creatoare a profesorilor, le-a permis să înfăptuiască lucruri demne de reținut.

Am vizitat laboratorul de științe naturale. Poate nicăieri nu apare mai evidentă munca pasionată, creatoare care însușește pe dascălii școlii ca aici, în acest laborator. În forma în care există el astăzi, laboratorul este creația profesorului Ioan Dumitru. Mii de exponate au fost adunate cu grijă de profesorul de științe naturale. Ele ilustrează unele fenomene biologice ca variabilitatea și ereditatea, demonstrațiile cu ajutorul exponatelor de fructe la juglandaceae, de scoici și de semințe. Sourile de grîu și de porumb de mare productivitate, seminceri de morcov — care cresc acolo ca în mediul lor natural — relevă activitatea practică de transformare a naturii în mod dirijat, sau etapele selecției artificiale. Totodată fenomenele de selecție naturală sînt subliniate prin exponate de inflorescențe de plante (papură, păpădie), care subliniază tendința organismelor de a se înmulți nelimitat.

Relațiile complexe din natură sînt ilustrate prin diorame care reliefează, în primul rînd, biocenozele din regiunile limitrofe orașului Iași (biocenoză de pădure, de iaz, fineturi). Ele arată și legăturile de hranire (trofice) din cadrul biocenozei și adaptările organismelor. S-au mai confecționat insectare, acvarii, probe de sol, ierbare, în ajutorul unei mai bune înțelegeri a lecțiilor de botanică, zoologie, biologie. Toate aceste exponate sînt așezate în vitrine speciale. Este greu însă să re-

dai impresia pe care și-o produce laboratorul în ansamblul său. Este clar că acolo nu e vorba de o simplă muncă de organizare, care cere desigur pricepere și osteneală. Laboratorul de științe naturale al școlii „Alexandru Ioan Cuza“ din Iași presupune o adevărată muncă de creație științifică.

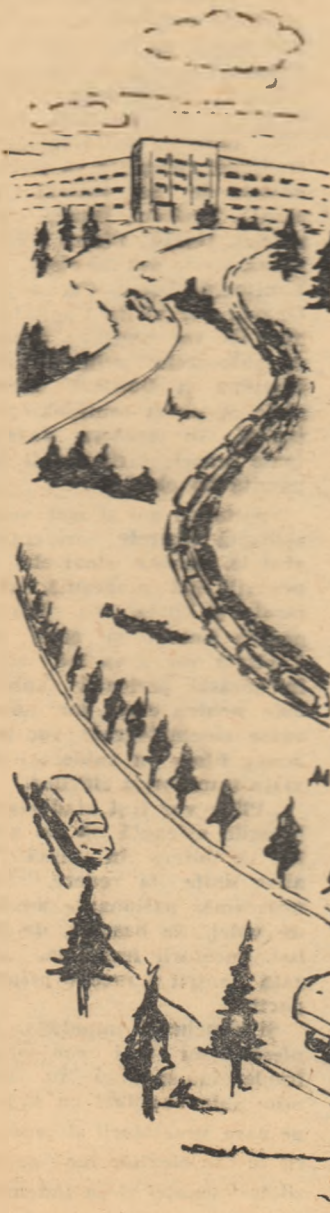
În activitatea de cercetare științifică sînt antrenati mulți profesori ai școlii. La lecturile pedagogice din acest an vor prezenta comunicări șapte cadre didactice. Pe lângă aceasta, E. Mocanu, profesoara de socialism-științific, Ion Cosma, profesor de istorie, M. Moise, profesor de desen și caligrafie, Traian Cihal profesor de matematică, cercetează diferite aspecte ale metodicii predării obiectelor respective, pentru elaborarea unor lucrări pe care doresc să le publice în revistele de specialitate sau la Editura didactică și pedagogică.

De pe colina pe care se întinde cartierul Tătărași, clădirea

școlii domină împrejurimile pînă departe, spre altă extremitate a Iașului, unde se află Universitatea și, alături de ea, renumita grădină a Copoului. Parfumul teilor care a înmiresmat poeziile lui Eminescu nu ajunge pînă la școala din Tătărași. În schimb liliacul din suțele de grădini ale împrejurimilor colorează, în fiecare primăvară, cu lumini albe și violete zidurile locuințelor din preajma școlii, adăugînd un farmec aparte, patinei care și-a pus pe cetea anilor pe case. De la ultimul etaj al școlii poți contempla în toată măreția ei opera de modernizare a orașului. Noaptea, blocurile din centru și noile cartiere le recunoști după mulțimea și geometria becurilor electrice. Deocamdată, aici în Tătărași, școala este un pionier al viitoarei înfățișări a cartierului. Și după cum arată rezultatele obținute de ea, este un pionier care sondează și vestește viitorul pe multiple planuri.

CONST. RĂDOI

Finieri Vizitatori între-o fabrică tînăra

Parcă au trecut doar câteva zile de atunci. La început, zvonul ocolise orașul și se oprise în pragurile porților. Cei mai curioși, mai nerăbdători au fost ei, școlarii.

Apoi, pe neașteptate, dinspre șoseaua Buzăului au început să apară, însoțite de un huruit asurzitor, camioane încărcate cu fel de fel de materiale, escavatoare oit niște namile, macarale uriașe.

Zvonul începuse să prindă viață. În Focșani se construia una din cele mai mari fabrici de mobilă din țară...

Pe atunci, elevii Școlii generale de 8 ani nr. 4 din Focșani care se plîmbă acum prin halele mari ale fabricii, erau doar printr-o patra, iar unii chiar mai mici.

Șantierul a crescut sub ochii lor. Aproape zilnic, în ceasurile libere, veneau la șantier Fabrica ce se înălța aici intrase în viața lor, în preocupările de fiecare zi. Stăteau și urmăreau cu interes cum buldozerele sfredelesc pămîntul, cum gurile uriașe ale escavatoarelor lărgesc și adîncesc gropile pentru fundații. Își roteau privirile în sus, urmărind plini de uimire drumul aerian al macaralelor. La început nu îndrăzneau să întrebe nimic, pe nici unul din sutele de muncitori care mișunau pe șantier. Urmăreau cu admirație și-

garanța cu care minuiuau mașinile, sprinteneala cu care se cățărau pe schele. Apoi, încetul cu încetul, au prins curaj. Și vorbele au început să se lege. Muncitorii, mai ales cei tineri, le răspundeau cu drag la întrebările pline de curiozitate.

De toate acestea și de multe altele își aduce aminte aproape fiecare din grupul mare de elevi de la Școala generală nr. 4 care pășeste acum prin secțiile fabricii. Totul aici (deși de cînd nu l-au mai văzut s-au schimbat multe) li se pare cunoscut, familiar, apropiat. „Uite pe locul acesta — își amintește Sandu — unde acum duce mașinile acestea moderne, încărcau camioanele pămînt“. „Dincolo, pe locul unde stau îngrate stivele de scînduri — Georgică știe bine lucrul acesta — era instalată macaraua...“

Iată-i acum pășind încantați în prima hală de mașini. „Totul este automatizat și mecanizat aici“, le explică un inginer. Fluxul tehnologic, după cum observă și ei, este condus de un număr restrîns de muncitori. De altfel, liniile albe de demarcație, coridoarele și săgețile indicatoare trasate îi ajută să urmărească cu destulă ușurință „metamorfoza“ lemnului în elegante garnituri de mobilă. Explicațiile inginerului sînt clare, pe înțelesul lor. Toți ascultă și notează cu interes. Multe din cele ce li se spun le-au învățat la lecțiile de fizică, de chimie, de naturale, dar cele mai multe pentru ei sînt lucruri noi. Elevii află cum ajunge materia primă — chereșteaua — pînă la aspectul și forma în care se confecționează mobila.

„Alegerea furniturii — le spune inginerul — este o muncă migăloasă care cere o înaltă calificare“.

Și elevii fac cunoștință cu cei care au sarcina să efectueze această muncă. Sînt, spre surprinderea lor, doi tineri care de curînd au absolvit Școala tehnică de maștri, Florica Smărăndoiu și Dumitru Crișan. „Adevărați artiști în meseria lor“, așa i-a recomandat inginerul.

De fapt aceștia nu au fost singurii tineri

pe care elevii i-au cunoscut, căci nu numai fabrica de mobilă este tînăra, dar și oamenii care muncesc aici sînt în proporție de 70% tineri, vîrsta medie fiind în jur de 22 de ani. Majoritatea actualilor muncitori sînt absolvenți ai școlilor profesionale și școlilor tehnice și tehnice de maștri. De la ei elevii au aflat multe lucruri interesante despre frumusețea acestei profesii, despre rezultatele pe care le obțin în muncă, despre strădania fiecăruia de a da mobilă cit mai frumoasă și de cit mai bună calitate.

Explicațiile despre fabricarea mobilei continuă. Înaintea furniturii și după aceasta — spune inginerul — bucățile de lemn aleargă dispartate, dar în ordine perfectă, de la o mașină la alta. Încheierea, rîndeluirea, găurirea, decupările (cite operații pînă iese un scaun sau un șifonier, gîndesc cu mirare vizitatorii!) se fac la mașini cu un înalt grad de tehnicitate.

„Priviți — le atrage atenția specialistul care-i însoțește — acele mașini execută trei pînă la zece operații într-o singură trecere a materialului“.

Ultima operație: finisajul mobilei. Acesta se realizează cu lacuri pe bază de poliesteri, cu însușiri calitative superioare din punct de vedere al luciului și al rezistenței. Din secția de finisare grupul de elevi a ajuns la ultimul punct al vizitei: hală mare unde mobilele lucioase și cu miros pătrunzător de eter așteaptă să fie expediate. Zeci și zeci de șifoniere în culori închise sau pastelate, scaune și fotolii în zeci și zeci de nuanțe, mese de diferite forme. Totul este lucrat cu adevărată artă, de mîinile pricepute ale celor pe care elevii i-au cunoscut cu câteva clipe mai înainte. Școlarii sînt plini de admirație pentru noii lor prieteni. Și în același timp sînt mîndri că mobila aceasta, care va înfrumuseța sute de locuințe din întreaga țară, este lucrată într-o fabrică modernă din orașul lor natal.

MONICA ROBEA

Societatea de științe naturale și geografie

Informare științifică

În biroul conducerii se discută în amănunțime ordinea de zi a ședinței Comitetului de conducere al S.S.N.G., care va avea loc în curând și la care se vor stabili obiectivele principale ale acțiunilor din perioada următoare.

În același timp, dintr-un birou alăturat se expediază, la filiale și la corespondenții voluntari din întreaga țară, scrisori prietenoase în modul cum ea și organizată, în vara acestui an, cea de a VI-a serie a taberelor-curs cu profesorii de biologie și geografie. În perioada iulie-august vor funcționa, în diferite regiuni ale țării, șapte tabere-curs ai căror participanți vor avea misiunea să asculte o serie de rapoarte din domeniul biologiei și geografiei, să efectueze aplicații pe teren.

Iată și alte picuri — de data aceasta adresate geobotanicienilor. În vederea celei de a V-a conferințe de geobotanică, care se va desfășura peste puțin timp, ei sînt informați asupra comunităților referitoare și aplicațiilor pe teren din cadrul conferinței.

Pe o masă alăturată sînt desfășurate hărți, planșuri de excursii. Ele marșează de preocuparea societății pentru organizarea unor excursii de studiu în țară și peste hotare, pentru a oferi profesorilor o documentare interesantă și utilă.

Revenim în biroul conducerii unde se discută acum despre pregătirea pentru tipar a numărului publicat periodic al societății. Este vorba de lucrările „Să ne cunoaștem patria”, „In ajutorul profesorului de geografie”, „Bibliografia geografică românească în anii 1944—1964” etc. Alături citim noi cereri: numeroși profesori din diferite sate și orașe doresc să devină membri ai societății.

Și iată că, asistînd cîteva ceasuri la lucrările curente ale conducerii și secretariatului S.S.N.G., am pătruns de fapt în centrul preocupărilor acesteia.

Numeroase și cuprinzătoare sînt acțiunile prin care Societatea de științe naturale și geografie contribuie la ridicarea nivelului științific și metodic al profesorilor de specialitate.

Iată, bunăoară, conferințele organizate de aceasta. Ținute de oameni de știință, de profesori din învățămîntul superior, ele ne permit să cunoaștem mai bine numeroase probleme științifice de actualitate, să fim la curent cu ceea ce este nou în domeniul disciplinelor pe care le predăm. Conferințe cu teme ca „Date noi și probleme actuale în domeniul geografiei fizice”, „Anul internațional al Soarelui calm”, „Zborul în Cosmos — o luptă fără precedent cu natura” și altele ne-au ajutat să îmbogățim și să adîncim cunoștințele transmise elevilor, să le dăm un caracter mai interesant și mai strîns legat de practică.

Deosebit de utile pentru noi sînt și aplicațiile pe care le efectuăm pe teren, sub conducerea cadrelor universitare de specialitate, în cadrul taberelor-curs organizate de societate în diferite regiuni ale țării. De exemplu, în ceea ce mă privește, cercetările la care am participat în Depresiunea Maramureșului mi-au dat posibilitatea să ridic considerabil nivelul lecțiilor referitoare la munții din nordul țării noastre, la aspectele noi ale economiei din regiunea respectivă. Bunăoară, am putut da elevilor o descriere mai amplă și mai precisă a munților vulcanici din nord în care predomină conurile și craterele distruse de eroziune, făcîndu-i atenți în același timp că în culmile dinspre sud — în Munții Tibleș și în Satra Pinteii — predomină nekurile

vulcanice, ridicate cu cîteva sute de metri din masa sedimentară cutată.

De asemenea, pe baza observațiilor pe care le-am efectuat pe teren în regiunea Maramureș, am putut explica cu claritate elevilor structura geologică destul de complicată a Munților Rodnei și a Munților Maramureșului unde, cu toate că predomină rocile cristaline întîlnim uneori și masive complet calcaroase, cum sînt Piatra Albă, Piatra Rea, Ciarcănuș etc., sau nekuri vulcanice Toroiaga, Tarcăuș ș.a.m.d. Lecția a fost cu atît mai convingătoare pentru elevi cu cît am putut însoți predarea cunoștințelor de prezentarea unui bogat material colectat pe teren.

Ca urmare a faptului că am văzut eu însumi în mod nemijlocit lucrările despre care le-am vorbit elevilor în lecție, am putut da acestuia un caracter mult mai viu și mai colorat decît în cazul în care aș fi folosit numai manualul și materialul documentar. De aceea, pe elevi i-am interesat în mod deosebit relațiile mele despre exploatarea aurifere moderne de pe valea Săsarului și a Firizei, despre lacul de baraj construit în anul trecut pe riul Firiza pentru captarea energiei electrice necesare industriei de pe văile Firizei și Săsarului, despre numeroasele mine noi și despre modernizarea minelor existente în această regiune bogată în metale neferoase, despre crescătoriile de păstrăvi și loștrițe pe valea Vaserului, despre stațiunile de odihnă de la lacul Mogoșea (Bodii) și Igaș etc.

Pe lângă îmbunătățirea conținutului lecțiilor, activitatea din tabăra-curs din Maramureș mi-a permis să ridic și calitatea muncii mele me-

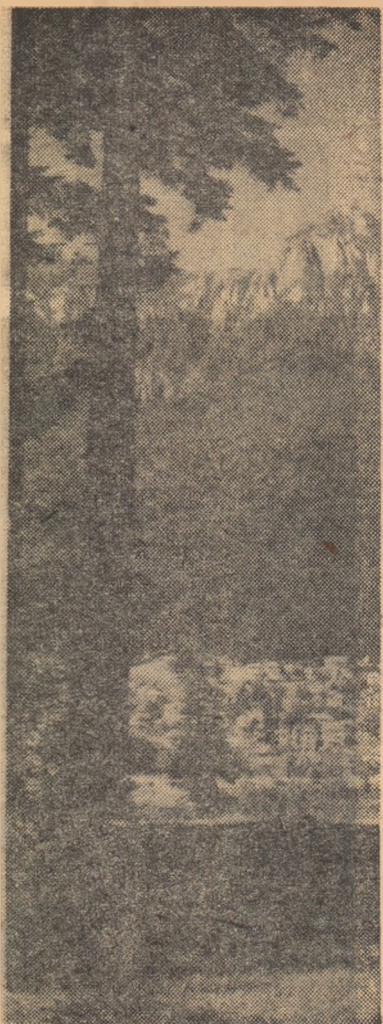
todice. Am putut astfel să-mi adun un bogat material didactic — minereuri de cupru, plumb, zinc, bentonită, roci vulcanice, calcar marmuriere, gresii de Borșa, marne etc. — precum și numeroase plante culese din zona subalpină sau alpină a munților Maramureșului: gentiane, campanule, strugurii ursului ș. a.

În sfîrșit, experiența dobîndită îmi va permite să organizez mai bine, în cadrul excursiilor pe care le voi face cu elevii, o serie de observații accesibile lor care să-i orienteze asupra fenomenelor caracteristice pentru regiunile vizitate.

Pentru îmbunătățirea activității taberelor-curs pe viitor consider că ar fi bine ca taberele științifice să fie profilate pe secții separate de geografie și geologie.

Aplicațiile pe teren ar fi mai eficiente dacă li s-ar da o extindere mai mare, iar pentru buna lor desfășurare este necesar ca taberele să fie cît mai bogat înzestrate cu aparate și hărți topografice.

Prof. ION SUCITU
Școala medie nr. 3 București

PROPUNERI

Referatele prezentate în ședințele lunare organizate de Societatea de științe naturale și geografice cuprind întotdeauna lucruri interesante, care vin nemijlocit în sprijinul muncii noastre de predare a acestor discipline. Iată de ce socotesc că ar fi de dorit prezența la aceste ședințe a unui număr cît mai mare de profesori naturaliști și geografi.

Desigur, profesorii de specialitate ar putea fi mobilizați la audierea referatelor printr-o mai largă popularizare a acestora, a scopului lor. Socotesc însă că numai atît nu este suficient. Ar fi necesară în primul rînd o îmbunătățire a însuși conținutului referatului. Mă gîndesc, în același timp, la necesitatea ca ele să fie alcătuite după o tematică de mai mare actualitate în sensul reducerii decalajului dintre apariția unor noutăți științifice și difuzarea lor prin referate.

Cred, de asemenea, că interesul cadrelor didactice pentru cele expuse în referate ar spori dacă acestea n-ar mai fi citite, cum se întîmplă în prezent, ci prezentate în mod liber.

G.H. TEODORESCU
Școala medie nr. 20 „Gh. Șincai”
București

Pentru profesorii de științe naturale și geografie, publicațiile Societății de științe naturale și geografie — revista „Natura”, cu seriile ei „Geografie-Geologie” și „Biologie”, ca și buletinele de comunicări științifice — constituie un ajutor prețios în ridicarea nivelului științific și metodic.

Socotesc însă că revistele și buletinele de comunicări ale societății pot face încă și mai mult pe linia informării științifice a profesorilor. Mi se pare necesară, de exemplu, tratarea și mai pe larg a unor probleme privitoare la cibernetică, la folosirea izotopilor radioactivi în biologie etc.

Cred că s-ar putea îmbunătăți și articolele pe probleme de metodică, menite să sprijine în modul cel mai concret munca noastră cu elevii. Este drept că o serie de articole, apărute în cursul anului trecut, cum ar fi „Folosirea lecției-excursie în predarea botanicii la clasa a VIII-a”, „Cîteva lucrări efectuate cu elevii pe terenul experimental” și altele ne-au folosit mult în predare. Am simțit însă și nevoia unor indicații metodice privind studiul unor capitole mai dificile din diferite ramuri ale științelor naturii.

IRINA VOICHIU
Școala medie nr. 4 Ploiești

Se știe că vizitele și excursiile constituie pentru profesorii de științe naturale și de geografie un important mijloc de a-și îmbogăți cunoștințele de specialitate și deprinderile de a organiza aplicații cu elevii lor. De aceea, S.S.N.G. a dat adesea membrilor săi posibilitatea de a participa la vizite și excursii, Totuși, consider că ceea ce s-a făcut pînă acum nu este tot ce se poate face.

În primul rînd cred că numărul excursiilor ar putea fi sporit, așa ca să participe la ele cît mai multe cadre didactice. De asemenea, cred că inșeși obiectivele lor ar putea fi mai variate. De exemplu, de ce n-am vizita școli care au realizări interesante — bunăoară stații meteorologice sau teronuri geografice bine organizate, loturi experimentale cultivate cu pricepere etc.? S-ar putea efectua cred, pe această cale, și un schimb de experiență foarte valoros.

Aș vrea să fac o propunere și în legătură cu taberele-curs. Anume, cred că ar fi necesar să se organizeze asemenea tabere și în regiunile de cîmpie, pentru că și cîmpia ridică probleme de geografie deosebit de interesante.

G.H. C. FLOREA
Școala medie din Cătărășii

O inițiativă folositoare

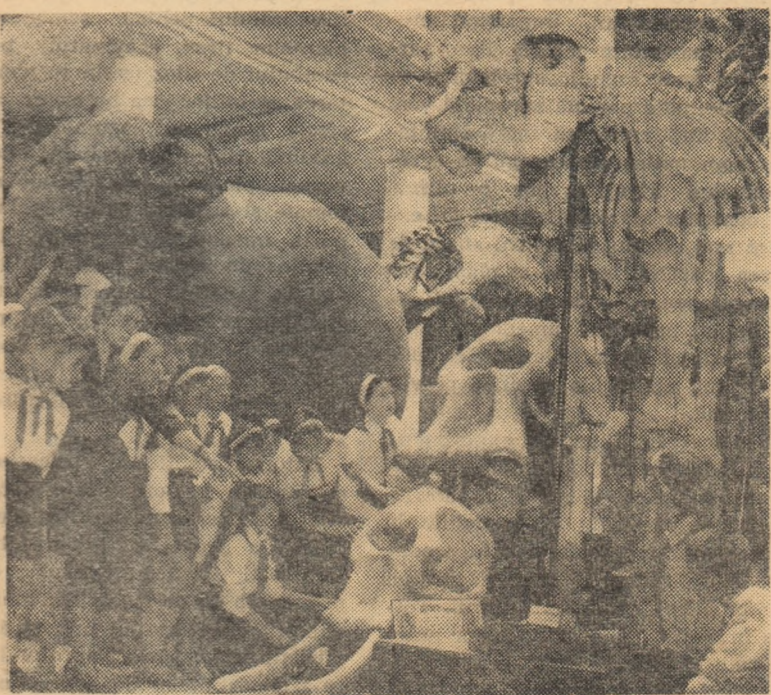
Este bine cunoscut rolul important pe care îl joacă materialul didactic în predarea geologiei, geografiei, a agriculturii și a științelor naturale. De aceea, profesorii care predau aceste discipline, sînt bucuroși de faptul că S.S.N.G. îl sprijină și în această direcție, permițîndu-le să completeze materialele primite de la I.M.D. sau procurate prin mijloace locale cu noi colecții geologice, geografice și biologice, să-și organizeze terenuri geografice etc. Cu deosebire sînt ajutate pe această linie școlile nou înființate.

O inițiativă foarte folositoare au luat, la sugestia S.S.N.G., filialele acesteia din centrele Baia Mare, Cîmpulung-Moldovenesc, Hunedoara și Pitești. Astfel, a-

cestea au alcătuit fiecare cîte 4 colecții geologice cu materiale locale și din alte locuri, cuprînd cîte 30—40 de eșantioane de roci și minerale. Trei colecții au fost trimise în schimb reciproc celorlalte filiale, iar una păstrată. În urma acestui schimb, fiecare din cele patru filiale dispune acum de circa 150 probe de minerale, roci și fosile din țară și chiar de peste hotare. Colecțiile sînt date în folosința școlilor din centrele respective, venind astfel nemijlocit în sprijinul predării. Intrucît toate eșantioanele au o largă utilitate didactică. Astfel, mostrele de andezit, riolit, calcită, granit de Albești ș.a. înlesnesc predarea capitoului referitor la roci magmatice; eșantioanele de magnetit, gneiss ocular de Cozia, siderit de la Ghelar, marmură albă, biotit ș.a. ajută elevilor să înțeleagă mai bine cunoștințele despre rocile metamorfice; probele de marnocalcare sideritice și de calcar cu numuști ușurează însușirea noțiunilor privitoare la rocile sedimentare, iar fosilele colectate în diferite puncte fosilifere contribuie la mai buna înțelegere a unor lecții de geologie generală, de geologie istorică sau biologie.

Pe linia sprijinirii școlilor în vederea îmbogățirii colecțiilor de material didactic desigur că s-ar mai putea organiza și alte acțiuni care să nu se limiteze numai la colectarea mostrelor de geologie-geografie. De exemplu, filialele Societății de științe naturale și geografie ar putea antrena cadrele didactice și elevii în acțiuni de colectare și conservare a materialului didactic pentru lecțiile de botanică, zoologie, anatomie și biologie, în executarea unor planșe, în organizarea unor proiectii etc.

Sub îndrumarea științifică și tehnică pe care o pot asigura filialele societății, acțiunile de acest fel ar putea da roade dintre cele mai bune lărgînd și aprofundînd sprijinul acordat profesorilor de specialitate.

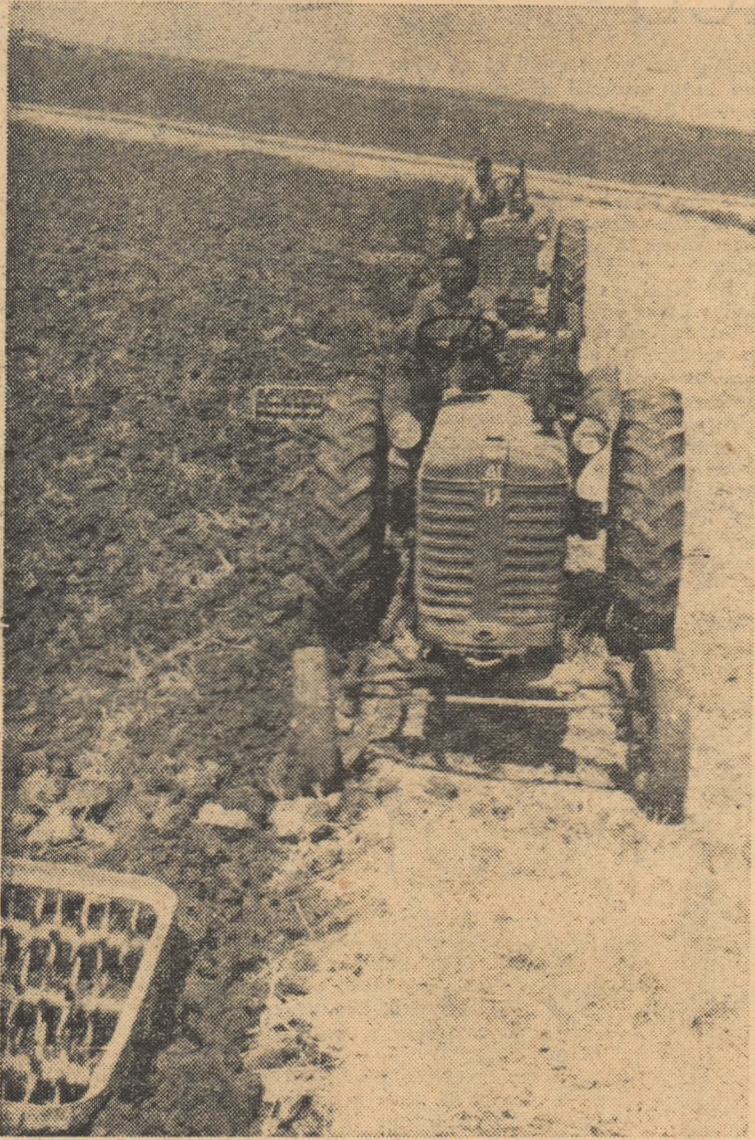

Școlari din Capitală în vizită la Muzeul de științe naturale „Grigore Antipa”

LUCRĂRI AGRICOLE DE PRIMĂVARĂ

PE OGOARELE COLECTIVEI

La Școala de 8 ani din comuna Dobroești, pregătirile în vederea lucrărilor practice agricole de primăvară sînt în plină desfășurare. Ținînd seama în organizarea lor de programa școlară, de calendarul agricol și de condițiile concrete din gospodăria colectivă din localitate, profesorii de specialitate au trecut în plan lucrări reprezentative pentru acest anotimp care necesită un grad destul de ridicat de tehnicitate și se încadrează în sistemul complex al procesului de producție agricolă. O parte din lucrări vor fi organizate frontal cu toți elevii (de exemplu repicalul răsădurilor sau plivitul buruienilor) în timp ce altele se vor desfășura sub formă de demonstrații la care elevii vor asista și vor primi explicații. De pildă, se vor organiza demonstrații în legătură cu funcționarea mașinilor agricole, cum ar fi bunăoară, aratul, grăpatul, semănatul mecanic etc. În timp ce unele lucrări sînt organizate pe clase, conform indicațiilor programei școlare, sînt prevăzute și lucrări comune pentru toate clasele, ca de exemplu, arăturile, lucrările de mărunțire și afinare a solului, de administrare a îngrășămintelor, de semănat, lucrări legate de protecția plantelor etc. Astfel, lucrarea de pregătire a patului germinativ în vederea semănatului se încadrează și în prevederile programei pentru clasa a V-a (sistemul lu-

crărilor pentru însămînțările de primăvară), dar și în programa clasei a VI-a (sistemul lucrărilor solului pentru cultura legumelor). În cadrul ei elevii participă în comun la o serie de aplicații efectuînd lucrări cu cultivatorul, cu grapa sau cu tăvălugul, dar și la lucrări specifice fiecărei clase în parte. Elevii clasei a V-a, de pildă, vor efectua lucrările solului pentru semănatul ovăzului, florii-soarelui sau porumbului, în timp ce elevii clasei a VI-a vor participa la pregătirea solului pentru semănatul legumelor în grădină.

O cerință didactică specifică predării agriculturii este îndrumarea elevilor în efectuarea observațiilor cu caracter științific asupra mersului vegetației în funcție de climă și de agrotehnica aplicată, ca și în interpretarea acestor observații. La școala din Dobroești s-a ținut seama de această cerință, planificîndu-se aplicații practice prin care să se stabilească corelații între acestea și practica agricolă curentă. În acest scop, s-au înscris în plan lucrări privind controlul semănăturilor de toamnă, care au avut loc la începutul lunii martie, recunoașterea tinerelor plante de cereale pe baza deosebiriilor dintre specii, controlul mușurilor vegetativi și de rod la pomii fructiferi, recunoașterea speciilor de pomi neînfrunziți după caracterele botanice specifice, controlul calității nutrețurilor și

produselor agricole depozitate etc. În efectuarea acestor aplicații elevii nu sînt numai îndrumați să observe starea în care se află plantele la un moment dat, dar li se cere și să explice și să motiveze științific cauzele situațiilor găsite, să tragă învățăminte practice în legătură cu acestea.

Alături de lucrările prin care se dezvoltă spiritul de observație și se stimulează interesul pentru cercetare al elevilor, la școala din Dobroești se pune accentul pe lucrările care, ocupînd un loc important în desfășurarea procesului de producție, contribuie în același timp la formarea priceperilor și deprinderilor de muncă. Așa sînt lucrările de semănat, de recunoaștere și combatere a bolilor și dăunătorilor plantelor cultivate, de producere a materialului săditor în legumicultură, de alegere și pregătire a semințelor pentru semănat, de tăiere la pomii fructiferi și la vița de vie, de plantări, de administrare a îngrășămintelor, de întreținere a culturilor, de calculare a rațiilor alimentare în zootehnie, de preparare a nutrețurilor și de hrănire a animalelor etc.

Astfel în a doua jumătate a lunii martie elevii clasei a V-a de la școala din Dobroești vor participa la o serie de lucrări cu caracter demonstrativ cum sînt: semănatul mecanizat al ovăzului, cunoașterea mașinii de semănat S.U. 29, pregătirea amestecului de sămință de ovăz și de măzăriche pentru borceaș, semănatul borceașului și al sfeclii pentru nutreț, semănatul plantelor timpurii în colecția didactică a terenului experimental școlar etc. Elevii clasei a VI-a vor participa, conduși de profesorul lor, la îngrijirea răsădurilor de legume (udat, plivit etc.), la confecționarea de ghivece nutritive, la răpăcarea legumelor timpurii, la plantarea de seminceri de varză, morcovi, sfeclă, ridichi etc., la plantarea arpagicului la bordul de amenajare a terenului pentru irigații, la diferite semănături timpurii în grădina școlară (spanac, rădăcinoase) etc.

În luna aprilie elevii din clasele a V-a și a VI-a vor participa la unele lucrări specifice acestei perioade cum ar fi pregătirea săditorilor pentru semănatul plantelor timpurii, semănatul porumbului de silvicultură în plantarea cartofilor și a bulgărilor de sfeclă, semănatul legumelor în grădina școlară, castraveți, dovleci, plantarea răsădurilor de tomate și ardei în culturile timpurii, amenajarea terenului din grădina de legume pentru irigații etc. În general, în perioada de studii a practicilor de primăvară, centrul de greutate al preocupărilor se va deplasa spre aplicațiile practice privind îngrijirea plantelor.

Datorită atenției și preocupării cu care au fost organizate lucrările practice agricole din acest sezon, la Școala de 8 ani din Dobroești practica agricolă de primăvară se desfășoară în bune condiții, constituind un mijloc eficient de însușire și aprofundare a cunoștințelor de agricultură, de formare a priceperilor și deprinderilor de muncă practică.

Prof. POPA VICTORIA și L. ROTARU

PETRE STĂNCULESCU

Terenul experimental școlar

Predarea lecțiilor teoretice în cadrul obiectului „Agricultura” este indisolubil legată de activitățile practice, care oferă posibilitatea consolidării și îmbogățirii cunoștințelor, a formării priceperilor și deprinderilor utile viitorilor colectivști. Aceste activități practice trebuie organizate, în funcție de specificul lor, pe terenul gospodăriei agricole colective sau pe terenul experimental al școlii. Muncind alături de colectivști în condițiile aplicării mecanizării, chimizării și a altor elemente de progres, elevii își creează priceperi și deprinderi la nivelul tehnicii actuale. Pe terenul gospodăriei însă, elevii nu au posibilitatea, datorită specificului pedoclimatic, să participe la cultura tuturor plantelor pe care le studiază teoretic. De aceea este deosebit de important ca restul plantelor care nu se cultivă în localitate, dar care conform programei școlare trebuie să fie cunoscute de către elevi, să le cultivăm pe terenul experimental școlar.

Practica mi-a dovedit că terenul experimental școlar joacă un rol important în lărgirea orizontului de cunoștințe al elevilor, oferindu-le posibilitatea să cunoască principalele plante agricole studiate, să se convingă de avantajele raionării plantelor, observînd comportarea diferitelor soiuri de plante în raport cu condițiile de climă și de sol prin efectuarea unor experiențe didactice simple, care stimulează interesul și preocuparea lor pentru cercetarea științifică. Din cauza suprafețelor mici de teren și a diversității culturilor care necesită aplicarea unei mecanizări diferențiate, terenul școlii prezintă dezavantajul de a nu putea fi lucrat mecanizat. Acest neajuns este însă compensat prin activitatea practică în cadrul gospodăriei colective, unde elevii au prilejul să participe la lucrările mecanizate ale diferitelor culturi. Există desigur posibilități de aplicare a mecanizării și pe terenul școlar, la lucrări cum ar fi cele de arat, grăpat și aplicare a îngrășămintelor.

Pentru ca terenul experimental să-și atingă scopul didactic trebuie ca în stabilirea planului de cultură să se țină seama de corelația indicațiilor din programa școlară, cu pla-

mul de cultură al G.A.C., cit și cu cele mai importante probleme actuale și de perspectivă din agricultură. Ținînd seama de aceste considerente în organizarea terenului experimental al școlii medii din comuna Călugăreni, raionul Giurgiu, am considerat necesar ca terenul să cuprindă un sector al colecției de plante și altul pentru experiențe didactice.

Suprafața de teren destinată colecției de plante cuprinde parcele pe care se cultivă diferite cereale, plante leguminoase pentru boabe, plante uleioase, textile, plante rădăcinoase și cu tuberculi, plante furajere, plante aromatice și medicinale, alese dintre principalele soiuri indicate în programă. Această colecție este deosebit de necesară studiului teoretic deoarece în localitatea noastră nu se cultivă în mod curent toate aceste soiuri de plante; deci ele trebuie să existe în colecția școlii iar elevii să aibă posibilitatea de a le cunoaște, cultivîndu-le. De asemenea, pentru ca elevii să cunoască și alte soiuri decît cele raionate, în cadrul colecției, pe parcelele destinate diferitelor culturi, am prevăzut și alte soiuri de grâu realizate în stațiunile I.C.A.R., precum și soiurile Skorospelka, Triumph, Bulgaria 301, San-Pastore etc. Colecția de cereale o vom completa cu soiuri diferite de orz, secară, ovăz etc., iar sectorul repartizat leguminoaselor pentru boabe, vom cultiva mazăre din soiurile Express, Ceres, Victoria, galbenă timpurie etc., fasole de Banat, oușoară de Moldova, linte, bob, soia, năut, lupin cu soiurile lor mai importante. În sectorul repartizat plantelor uleioase vom cultiva diferite soiuri de floarea soarelui, în de ulei, ricin, rapiță, muștar alb, mac și susan, în sectorul plantelor textile — în, cînepă și bumbac — iar la plantele rădăcinoase cu tubercul, diferite soiuri de cartof și sfeclă de zahăr.

Ținînd seama de faptul că elevii clasei a VII-a studiază în cadrul zootehniei, plantele furajere, am rezervat și acestor plante o porțiune de teren în cadrul colecției.

Întrucît în predarea cunoștințelor legate de

plantele aromatice și medicinale am întîmpinat în trecut greutăți din lipsa materialului didactic adecvat am hotărît ca pe terenul experimental să completăm colecția plantelor de cîmp și cu plante aromatice și medicinale. În această colecție vom cuprinde cultura anasonului, coriandrului, feniculului, chimionului, levănțicăi, valerianei etc.

Lotul pentru experiențele didactice constituit în alt sector al terenului nostru experimental. Experiențele noastre didactice urmăresc să îmbine prevederile programei școlare cu cele mai noi probleme ale științei agricole. Ținînd seama de faptul că în condițiile actuale se pune accentul pe sporirea producției agricole prin introducerea chimizării și folosirea irigațiilor, vom face și noi astfel de experiențe pe terenul nostru experimental. Astfel vom organiza o experiență pentru cultura porumbului, împărțind terenul rezervat în mai multe parcele. Pe o parcelă vom aplica toate regulile agrotehnice — inclusiv irigațiile, pe o parcelă apropiată vom efectua irigații fără aplicarea îngrășămintelor, pe alta vom aplica toate regulile agrotehnice excluzînd irigațiile, iar o altă parcelă va constitui martorul. Astfel de experiențe vom mai efectua și pentru sfeclă de zahăr, floarea soarelui, legume și plante furajere. De asemenea, în cadrul terenului experimental ne-am propus să amenajăm o livadă, o pepinieră și o plantație de vie, unde elevii vor efectua aplicațiile practice prevăzute de programă.

Organizat în acest fel în terenul experimental școlar va îndeplini un rol complex, înzestrînd laboratorul agricol al școlii cu diferite specii și soiuri de plante în toate stadiile de dezvoltare, care vor fi folosite alt în predarea lecțiilor teoretice cit și în desfășurarea activităților practice din timpul lesson. Totodată el va îmbogăți gama activităților practice desfășurate în condiții favorabile, stimulîndu-i pe elevi în cercetarea științifică, oferindu-le posibilitatea să cunoască cele mai noi și mai actuale probleme ale agriculturii.

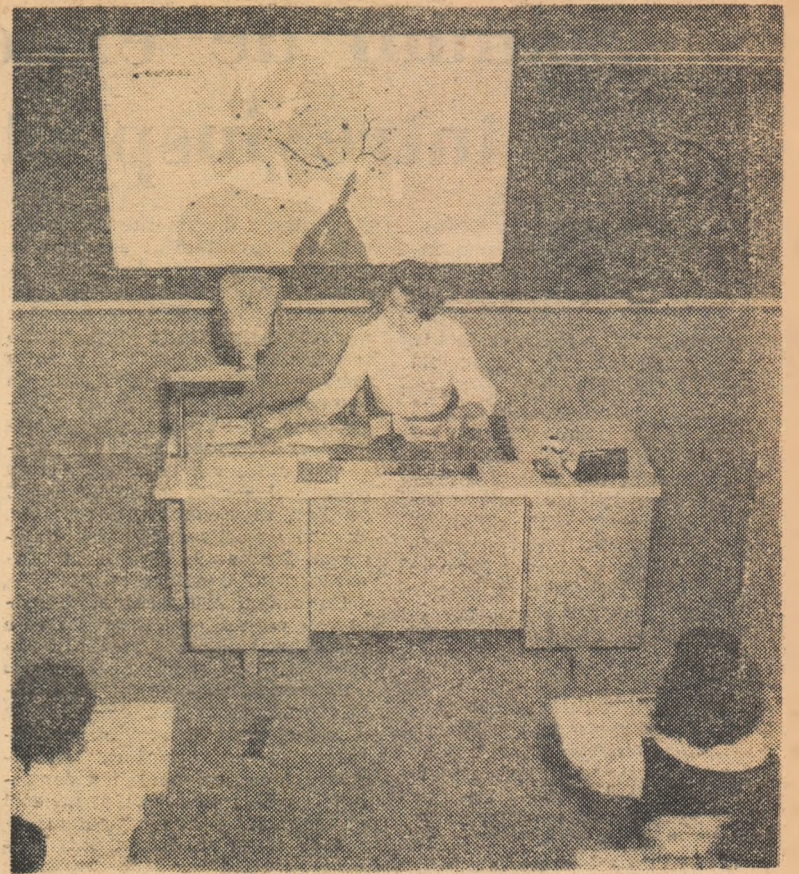

TEHNICA MODERNĂ

in predare

Pentru a informa corpul didactic asupra introducerii mijloacelor tehnicii moderne în procesul instructiv-educativ, „Gazeta învățămîntului” va publica o suită de articole care să prezinte stadiul actual, pe scară mondială, al perfecționării mijloacelor de predare.

- I. CELE PATRU „GENERAȚII” DE MATERIAL DIDACTIC
- II. TELE-PEDAGOGIE
- III. AUTOINSTRUIREA PROGRAMATĂ ȘI MAȘINILE DE ÎNVĂȚAT
- IV. LABORATOARELE LINGVISTICE
- V. CIBERNETICA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT
- VI. PROFILUL PROFESORULUI DIN DECENIILE VIITOARE

Indicația dată de profesoară pe harta desfășurată pe catedră este proiectată de aparat pe ecranul prins în mijlocul tablei

I. CELE PATRU „GENERAȚII” DE MATERIAL DIDACTIC

Necesitatea obiectivă a introducerii noilor cuceriri ale științei și tehnicii în procesul de învățămînt a impus nu numai reconsiderarea planurilor și programelor școlare, ci și căutarea și găsirea unor forme noi, moderne de transmitere a cunoștințelor, adecvate conținutului acestora. Astfel, știința și tehnica își impun prezența în școală și ca un auxiliar de frunte al predării, determinînd reconsiderarea amănunțită a metodelor și procedeelor de studiu.

Un număr tot mai mare de pedagogi și psihologi din întreaga lume afirmă în ultima vreme că sîntem în pragul unei adevărate revoluții în domeniul metodelor de învățămînt, în rîndul cărora vor căpăta preponderența mijloacele tehnice audio-vizuale și programarea studiului pe baza mașinilor.

Am putea spune că pînă astăzi învățămîntul a cunoscut patru „generații” succesive de mijloace audio-vizuale.

Prima „generație” o constituie tablourile, planșele, hărțile, graficele, manuscrisele, diferitele exponate și modele, tabla, dramatizările etc. Aceste mijloace, dintr-un anumit fel de vechi învățămînt, se caracterizau prin aceea că sînt realizate în mod obligatoriu existența unei metode.

A doua „generație” a mijloacelor audio-vizuale începe în predare o

constituie manualele, culegerile de texte și diferitele fișe imprimate, a căror utilizare începe după anul 1450, adică după introducerea tiparului.

Mijloacele din a treia „generație” își fac apariția către sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, atunci cînd devine posibilă utilizarea unor principii și mașini noi în procesul de comunicare a cunoștințelor, mai întîi separat pe cale vizuală și pe cale auditivă și apoi concomitent, pe cale audio-vizuală. Aceasta a permis folosirea în școală a fotografiilor, a diapozitivelor, a diafilmelor și a filmelor, a discurilor și a radioului, iar în ultima perioadă a înregistrărilor pe bandă de magnetofon și a televiziunii.

În sfîrșit, cea de a patra „generație” care ia naștere și se dezvoltă chiar în epoca noastră, cuprinde autoinstruirea programată, utilizarea laboratoarelor lingvistice și a mașinilor electronice de calcul.

Evident, în cazul materialului didactic termenul de „generație” nu înseamnă determinarea unei limite finale de timp. Majoritatea elementelor cuprinse în prima și a doua generație de material didactic s-au perfecționat continuu, fiind folosite și astăzi, cu mult succes în predare. Prezentarea lor se încadrează într-o metodă bine fundamentată și larg popularizată, cunoscută de majoritatea cadrelor didactice.

De aceea ne vom referi la mijloacele tehnice audio-vizuale din a treia și a patra generație de material didactic, a căror utilizare se fundamentează din punct de vedere psiho-pedagogic acum, în zilele noastre, paralel cu răspîndirea lor tot mai largă.

Unul din mijloacele tehnice audio-vizuale a cărui folosire a luat o mare extindere în prezent în vederea transmiterii cunoștințelor este radioul. În ansamblu, emisiunile radiofonice cu specific de învățămînt se prezintă în trei forme: emisiunile pentru copii și tineret, care transmit programe menite să întregască sfera cunoștințelor însușite de ei în cadrul procesului instructiv-educativ din școală (așa cum sînt, de pildă, emisiunile „Vreau să știu” și „Roza vînturilor”, transmise de radiodifuziunea din țara noastră), emisiunile pentru lărgirea orizontului cultural-științific în general, care se adresează adulților, și emisiunile de tip utilitar, concepute pentru desfășurarea studiului la domiciliu al elevilor adulți, care dau o serie de instrucțiuni în ceea ce privește desfășurarea studiului sau formulează probleme și exerciții. Asemenea emisiuni s-au bucurat, după cum arată statisticile UNESCO, de rezultate remarcabile în campania împotriva analfabetismului, desfășurată în unele țări ca Brazilia, Camerun, Nigeria. În Italia, emisiunile-lecții transmise prin radio se desfășoară de trei ori pe săptămîină timp de cîte trezeci de minute și sînt audiate regulat de peste 40.000 de persoane în curs de alfabetizare.

Un mijloc tehnic nou venit, care tinde să-și impună tot mai mult prezența în învățămînt, este magnetofonul. Într-o primă perioadă, imprimarea pe bandă a fost folosită în școli paralel și într-un cadru similar cu imprimarea pe disc, în special pentru audierea unor concerte și a unor piese de teatru interpretate de artiști renumiți, sau a unor imprimări model în vederea demonstrării pronunției corecte a limbilor străine. Curînd a devenit însă evident că avantajele imprimării pe bandă de magnetofon — ținînd seama de posibilitatea pe care o oferă magnetofonele moderne de a realiza patru imprimări paralele pe aceeași bandă, ca și de ușurința de a șterge o anumită imprimare și de a refolosi banda — deschid perspective mult mai largi pentru învățămînt. Ca urmare, s-au și elaborat o serie de procedee metodice privind utilizarea magnetofonului, în special pentru predarea limbilor străine. Astfel se recomandă ca textele audiate să nu dureze mai mult de cinci minute, ca prezentarea lor să se efectueze întîi în ritm încetînit și apoi în tem-

po-ul vorbirii normale, ca textul model să fie citit de o persoană care are ca limbă maternă limba ce urmează să o învețe elevii etc.

În ultimul timp, datorită radioficării școlilor, magnetofonul a început să fie folosit atît independent cit și în cadrul emisiunilor locale de radio, combinarea acestor două mijloace auditive întărind mult eficacitatea lor. Astfel, se organizează tot mai larg emisiuni școlare locale, care retransmit, atunci cînd este necesar pentru procesul predării, programe cu caracter didactic transmise de posturile centrale de radio, imprimare în prealabil pe bandă de magnetofon. Folosind același procedeu, stațiile locale înregistrează și unele lecții model pe care le transmit ulterior sau lecții deschise a căror analiză se poate efectua, în acest fel, mai amplu, reluîndu-se ori de cîte ori este necesar un pasaj sau altul.

Multe școli medii din țara noastră au primit în ultimii ani magnetofone și au fost radioficate, ceea ce le-a deschis largi posibilități pentru utilizarea conjugată a acestor două mijloace tehnice auditive în cadrul desfășurării procesului instructiv-educativ. Apare în momentul de față necesitatea tot mai stringentă ca specialiștii și cadrele didactice să fundamenteze metodică utilizării emisiunilor locale de radio și a imprimărilor pe bandă de magnetofon, astfel ca ele să poată fi generalizate în toate școlile care au fost dotate în acest scop sau care vor fi dotate în viitorul apropiat. Acest fapt este cu atît mai important cu cît resursele utilizării semnalelor sonore combinate sînt departe de a fi epuizate, iar acum se studiază intens posibilitatea stabilirii unor legături bilaterale, atît de la stația de emisie sau de la profesori spre clasă, cît și de la fiecare elev către stația de emisie — ceea ce va face să se îmbunătățească nu numai condițiile de predare, ci și condițiile de verificare a cunoștințelor.

Diapozitivele, diafilmele și în special filmele documentare, sînt larg utilizate astăzi în toate formele învățămîntului. În țara noastră, aceste importante auxiliare ale procesului de învățămînt au cunoscut în ultimii ani o tot mai mare răspîndire, numărul aparatelor de proiecție cu care sînt înzestrate școlile, ca și producția de diapozitive, diafilme și filme didactice crescînd necontenit.

Așa cum arată cercetările de specialitate, cea mai mare eficiență în predare o au filmele didactice de scurt metraj care nu depășesc o sută de metri de peliculă, respectiv cîteva minute de proiecție, și sînt însoțite în timpul prezentării, fie de un comentariu sonor, fie de explicațiile profesorului.

Se aduce totodată îmbunătățiri în domeniul utilizării proiecțiilor realizate acum cu ajutorul episcopului, al diascopului etc. Se știe că utilizarea acestor aparate în timpul lecțiilor necesită deplasarea repetată a profesorului de la catedră sau de la tablă pînă la locul de unde se efectuează proiecția, ceea ce tulbură desfășurarea normală a predării. De asemenea, se pierde destul de mult timp cu manevrarea perdelelor menite să asigure obscuritatea în sala unde are loc proiecția. În momentul de față, se impune tot mai mult o serie de aparate de o construcție relativ simplă care, avînd mărci de fabricație diferite, folosesc în general același principiu: textul sau imaginile ce urmează să fie proiectate sînt plasate pe o peliculă specială, iar printr-un sistem de oglinzi și lentile aparatul proiectează imaginea în spatele profesorului, către mijlocul tablei, unde se află un ecran tratat special, astfel încît să permită o vizionare perfectă chiar la lumina zilei. Pe lîngă imaginile pregătite înainte de lecție, profesorul poate proiecta și un text pe care îl scrie, chiar în momentul predării, pe pelicule de dimensiunea colii de hîrtie și care poate fi șters imediat după proiecție. De asemenea în unele cazuri aparatul poate fi folosit și pentru verificarea cunoștințelor unui anumit elev, fără ca profesorul să întrerupă activitatea cu întreaga clasă, așa cum se întîmplă uneori atunci cînd se efectuează verificarea elevilor la tablă.

Se socotește că folosirea largă a mijloacelor tehnice audio-vizuale va necesita, pe lîngă reconsiderarea metodelor de învățămînt și o revizuire a duratei lecției, întrucît ele solicită o mult mai intensă concentrare a elevilor, ceea ce în cadrul unei lecții de cincizeci de minute poate duce la oboseală. De aceea se consideră că durata unei lecții predate cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale moderne poate fi redusă la circa trezeci de minute sau chiar mai puțin. De altfel și emisiunile radiofonice școlare de tip „lecție” au, în general, o durată care nu depășește o jumătate de oră.

Pătrunderea în procesul de învățămînt a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii pune probleme complexe, pasionante, pentru soluționarea cărora colaborează strîns specialiștii din cele mai diferite domenii — fizicienii alături de lingviști, matematicienii și psihologii, electrotehnicienii și pedagogii, inginerii radiofoniști, profesorii de științe naturale etc., etc. Despre aceste probleme vom relata în numerele viitoare.

Prezentare de M. HERIVAN

Verificarea benzilor cu imprimări în limbi străine, în cadrul pregătirii noii lecții

Schimb de experiență între inspectori

Secția de învățământ a Sfatului popular regional Bacău a organizat nu de mult un schimb de experiență la care au participat, pe lângă colectivul secției regionale, șefii secțiilor raionale și orașenești și unii inspectori metodiști raionali.

Organizând acest schimb de experiență, al cărui obiect l-a constituit modul cum trebuie să se desfășoare controlul și îndrumarea activității instructiv-educative din școli, secția de învățământ a regiunii Bacău a urmărit să pună în evidență formele cele mai eficiente, mijloacele cele mai valoroase care stau la dispoziția inspectorilor în acest scop.

Participanții la schimbul de experiență au audiat câteva referate interesante pe această temă: „Cum am controlat și cum am îndrumat activitatea instructiv-educativă din școli în primul trimestru; rezultatele obținute” (prezentat de tov. Gh. Diaconu, șeful secției de învățământ a raionului Adjud). „Cum îmi organizez activitatea și cum lucrez cu directorii de școli de pe teritoriul de care răspund” (prezentat de tov. Mihai Crăciun, inspector metodiștii și „Cum conduce secția de învățământ muncii învățătorilor și profesoralor pentru temeinicia lor pregătire profesională și ideologică” (prezentat de tov. Ștefan Spulber, inspector metodiștii. De asemenea, ei au avut posibilitatea să audieze unele documente ale secției de învățământ a raionului Adjud — planurile de muncă anuale și trimestriale și planurile de activitate ale inspectorilor metodiști, graficele și planurile inspecțiilor efectuate, procese verbale de inspecție alcătuite de inspectorii metodiști și de brigada secției raionale, planul colectivului metodic raional, procese verbale ale unor ședințe cu colectivul secției și cu directorii școlilor, rapoarte de activitate, situații statistice privind școlarizarea, frecvența, nivelul la învățatură al elevilor etc.

Cunoscând organizarea interioară a muncii secției raionale de învățământ, cei prezenți la schimbul de experiență au putut vedea apoi, cu prilejul unor inspecții efectuate în câteva școli de 8 ani din raion, cum se desfășoară această muncă de îndrumare și control pentru a contribui la ridicarea nivelului general al muncii instructiv-educative. Astfel, ei au participat, sub conducerea unui inspector metodiștii de la regiune, la cinci inspecții cu caracter demonstrativ care au avut în vedere pregătirea cadrelor didactice pentru lecție, puritatea ideologică a lecțiilor și a conținutului activităților în afară de clasă și extrașcolare, legarea cunoștințelor teoretice de practică, realizarea conținutului educativ al predării, realizarea unității de acțiune a cadrelor didactice pentru formarea deprinderilor de exprimare corectă orală și scrisă. Asistând la lecții, participând la discutarea acestora cu cadrele didactice care le-au condus și la consiliile pedagogice în care s-au comunicat concluziile inspectorilor asupra muncii din școala vizitată, cercetând procesele verbale de inspecție etc., participanții la schimbul de experiență au avut prilejul unei ample verificări a propriei lor experiențe.

Schimbul de experiență a pus un accent deosebit pe pregătirea inspectorului — pe pregătirea lui în general, ca și pe pregătirea specială în vederea controlului în școală. În același timp, el le-a dat prilejul să facă un rodnic schimb de păreri în problemele inspecției școlare, să-și împărtășească reciproc metodele bune de muncă.

În încheierea schimbului de experiență au luat cuvântul tovarășii Maria Vicol, șefa secției de învățământ a regiunii Bacău, și Virgil Filimon, vicepreședintele al Comitetului executiv al Sfatului popular regional Bacău, care au subliniat concluziile desprinse din această acțiune și sarcinile care revin secțiilor de învățământ în vederea creșterii competenței inspectorilor și a ridicării nivelului general al muncii din școli.

IULIAN GHIȚĂ
Inspector metodiștii, Bacău

La o lecție de fizică în clasa a VI-a la Școala de 8 ani nr. 75 din Capitală

RĂSPUNDEM CELOR CE NE-AU SCRIS

Multe din scrisorile sosite la redacția noastră în ultimul timp ne cer părerea în probleme ale activității școlare zilnice: „Cum să fac pentru a nu greși?”, „Am procedat bine în aceste împrejurări?”, „Cum să lucrez în continuare?”.

În rubrica de față răspundem la întrebările de acest fel.

Prof. Ștefan Covrig — Tirnăveni.

Excursiile, intrunirile, participarea la concerte, spectacole teatrale și alte manifestări de acest gen sînt forme eficiente de influențare a elevilor. Ele nu pot lipsi dintre mijloacele de care se folosește școala pentru educarea comunistă a copiilor, pentru creșterea volumului de cunoștințe al acestora și adîncirea pregătirii lor.

Colectivul didactic este interesat ca fiecare elev să se depășească mereu pe sine însuși și să dispună de o pregătire școlară tot mai bună. A folosi mijloacele extrașcolare pe care le avem la îndemînă numai în cazul elevilor cu rezultate bune și foarte bune la învățatură — cum arătați dvs., numai în cazul elevilor cu note peste 7 — înseamnă a-i ajuta numai pe aceștia să realizeze noi progrese. Nimeni nu ne dă însă dreptul să-i lăsăm de o parte tocmai pe aceia care au nevoie de mai mult ajutor. Dimpotrivă, ni se cere să sporim numărul și intensitatea influențelor educative bune asupra acestor elevi, pentru a-i ajuta să știe mai mult, să se comporte mai frumos.

Așa dar, din punct de vedere pedagogic este o greșală să admitem ca numai elevii cu note peste 7 să ia parte la excursii, spectacole și alte acțiuni de felul acesta — foarte atractive pentru orice școlar și foarte folositoare muncii de educare și instruire.

Unele cadre didactice îi opresc pe elevii cu note mici de la asemenea activități sub motivul că astfel le lasă timp să-și pregătească lecțiile. Ca și cînd ar avea garanția că în timpul liber ei se vor ocupa neapărat și numai de efectuarea temelor pentru a doua zi!... Și apoi, copiii cu note bune nu au și ei nevoie de un asemenea timp? Tuturor școlărilor trebuie să le creăm condiții pentru buna pregătire a lecțiilor. De aceea, activități de felul celor pe care le discutăm trebuie programate mai ales sîmbăta și duminica, astfel încît să nu-i împiedicăm pe elevi de a-și face temele pentru a doua zi și să asigurăm participarea întregului colectiv la ele.

N. Munteanu — Școala generală de 8 ani nr. 18 din Sibiu.

Ședințele consiliului pedagogic trebuie să dezbate problemele cele mai importante ale muncii din școală, care interesează pe toți membrii colectivului ei. Nu este recomandabil, de aceea, să formeze obiectul unei ședințe a consiliului pedagogic prezentarea și discutarea materialului didactic ce se folosește la fiecare obiect de învățământ în parte. Aceasta duce la irosirea timpului învățătorilor și profesorilor, deoarece îi reține pe toți pentru probleme care interesează numai pe unii din ei.

O asemenea temă intră însă în sarcina comisiilor metodice pe specialități.

Adrian Aleșu — Școala generală de 8 ani din comuna Prisăcani, raionul Iași.

Ne întrebăm dacă este corectă expresia „educația cunoștințelor căpătate de elevi”. Educația este o acțiune care se exercită asupra individului. A educa înseamnă a influența în mod intenționat, sistematic și organizat dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a copiilor și tineretului sau, prin extensiune, a oamenilor, a societății. Iată de ce nu poate fi vorba de o „educație a cunoștințelor”.

M. Serbescu — Școala medie comuna Hotarele, raionul Oltenița.

Nota nu se acordă în raport cu nivelul de pregătire al clasei în care se află elevul, ci în raport cu nivelul de cunoștințe cerut de programă. Firește, nu este drept să „iertăm” un elev, dacă nu știe lecția, pentru a nu-i strica media. De asemenea, nu este corect să atribuim nota la limita unui elev slab pregătit doar pentru că el să poată promova.

S. PREDESCU

A. C.

Ora de geografie la Școala medie din Gănești, raionul Rimnicu Vilcea.

Succesul cu prea multe „chei”

— Interesantă experiența din ședința de ieri a consiliului nostru pedagogic: „Buna pregătire pentru lecție — cheia succeselor în activitatea cu elevii”.

— Da, interesantă — întărește colegul, oădit dispus pentru o conversație într-o „fereastră”. De cităoa vreme am asistat de altfel la multe acțiuni folositoare. Adu-ți aminte de schimbul de experiență organizat în raion pe tema: Frontul comun al cadrelor didactice — „cheia succeselor întregii munci din școală”. Ți minte ce mobilizator a fost?

— Numai dezbaterile despre „Colaborarea școlii cu familia — cheia succeselor la învățatură” — din ședința cu părinții n-a prea fost la înălțime.

— Da, așa este. De altfel, și în anul trecut am mai rotit unele din ședințele noastre. Ți-aduci aminte de ocazia în care am ascultat referatul „Munca metodică de calitate — cheia succeselor în activitatea instructiv-educativă”, sau „Folosirea justă a sistemului de notare — cheia... cheia cui?”

— Tot cheia succesului în activitatea instructiv-educativă.

— Da, exact. De altfel ea și „Utilizarea materialului didactic la lecție” despre care s-a discutat în comisia metodică.

— A propos — se amestecă un al treilea în discuție. Știi că am primit noi truse pentru experiențele de fizică? Veniți cu mine la laborator, să vi le arăt. Acum ne putem de-

clar multumim în ceea ce privește înțelegerea școlii noastre cu material didactic. Acum tot ce e necesar pentru a ilustra că se poate de bine face capital din program.

— Acum deci în mîna „cheia succesului”, ca să ne exprimăm în stilul referatelor despre care vorbeam adineaori.

— Cum o să stoc „cheia” succesului — intervine un altul, care pînă acum nu a asistat la discuție — doar în folosirea materialului didactic la lecție? Căci dacă numai el asigură acest succes atunci putem lăsa deoparte buna noastră pregătire pentru lecție, permanenta documentare în specialitate, organizarea judicioasă a lecției și a tuturor activităților cu elevii, alegerea cu discernămint a me-

telor de lucru cu copii, lupta pentru un front comun al învățătorilor și profesorilor în munca didactică și educativă, aplicarea unor cerințe unite față de elevi și altele altele despre care nu s-ar putea spune că nu au importanță. Și încă ce?

— Sigur că au, fiecare importanța lor — recunoaște profesorul de fizică. Am oorbit de „cheie” tocmai ca să subliniez exagerările — ca să nu spunem altfel — conținute în unele referate prezentate la ședințele noastre. Desigur, sînt exigențe izvorite din dorința autorilor de a scoate în evidență importanța temei tratate: importanța materialului didactic în predare, a sistemului de notare, a pregătirii lecțiilor și așa mai departe.

— Ești de acord însă cu mine — insistă din nou profesorul care a făcut observația — că una este local important pe care îl ocupă un element în sistemul de lucru din clasă și alta este local cheie. Și nu este indiferent dacă referatele despre care ați discutat au plecat pentru local important sau pentru local cheie în legătură cu fiecare din problemele enunțate. Căci, judecîndu-mi atent lucrurile, ne dăm seama că succesul activității cu elevii nu poate fi asigurat numai printr-o muncă metodică de calitate, sau numai prin buna pregătire pentru lecție, numai prin notarea judicioasă sau numai prin strînsa legătură cu părinții. Cheia succeselor stă în efectuarea exemplară a întregii

munci pe care sîntem chemați să o desfășurăm, în realizarea cu conștiințozitate a tuturor sarcinilor didactice și pedagogice. Să, deci, în toate la un loc, făcute în mod exemplar. Căci degeaba ați profesor erudit dacă atunci cînd e absolut nevoie, oși fără material didactic la lecție nu folosești metode inadecvate de lucru cu elevii. Degeaba predai ireproșabil dacă nu te interesează studiul individual al elevilor, dacă nu-i ajuți să înlăture greutățile întimpinate în pregătirea pentru lecții ș.a.m.d.

Așadar, cînd vrem să subliniem cu două linii importanța unui aspect al activității — atenție! Să ne gîndim bine la locul lui real în ansamblul muncii, al problemelor.

În concurs

Agenda culturală a organizațiilor sindicale este dedicată cu prioritate pregătirilor pentru cel de-al VII-lea concurs al formațiilor artistice de amatori. Ca și la concursurile anterioare etapele pregătitoare consemnează o substanțială întărire a activității artiștilor amatori din rândul cadrelor didactice atît sub aspectul calitativ, cît și în privința sporirii numărului de formații, de spectacole.

Referindu-se la îmbogățirea repertoriului corului cadrelor didactice din Sibiu, tovarășul Inocențiu Mihu, responsabilul comisiei culturale a comitetului Sindicatului Învățămînt din acest oraș, ne relatează că au fost pregătite noi lucrări valoroase, inspirate din viața de azi a oamenilor muncii, multe din ele fiind scrise de compozitori sibiieni ca Ilie Micu, Gheorghe Șoima, Vicențiu Fintină. În repertoriu figurează lucrările „Din lupta partidului” de Gh. Bazavan, „Republica mea dragă” de Ilie Micu, „Cîntec despre partid” de Gh. Șoima și altele. Față de concursurile anterioare merită să fie subliniat ca un element nou și faptul că piesele din repertoriu care vor reflecta în marea lor majoritate marile prefaceri împlinite sub îndrumarea partidului în anii care au trecut de la eliberarea țării, vor fi acompaniate de orchestră, ceea ce va da mai multă amploare și melodicitate interpretării corale.

Preocupări similare manifestă și comitetele sindicatelor învățămînt din Piatra-Neamț, Galați, București, Satu-Mare ca și multe altele. La București participă în concurs și formații corale noi, înființate în perioada actualului concurs, ca de pildă, corul de voci egale, sau corul de copii ale clubului sindicatelor.

Le legătură cu pregătirea formațiilor artistice ale membrilor de sindicat din Capitală se înregistrează însă un fapt curios. Deși s-a stabilit să se mențină corul mixt al cadrelor didactice pe Capitală, unele sindicate raionale au retras din cor unii învățători și profesori din raionul respectiv sub pretextul că vor să-și organizeze formații proprii. În fapt n-au reușit să facă acest lucru, sau dacă l-au făcut corurile organizate au dus numai o activitate sporadică. Credem că nu e cazul să se renunțe la o formație cu o bogată activitate și cu largi posibilități de dezvoltare, să se ia măsuri pentru dezvoltarea ei și în viitor.

Este de asemenea de neînțeles de ce formații de cor altădată fruntașe pe țară și-au diminuat activitatea pînă într-atît încît este problematică promovarea lor după faza rațională. Ne amintim, de pildă, cît entuziasm stîrnea în fazele superioare ale concursurilor anterioare corul cadrelor didactice din Iași. Să nu mai existe oare în Iași cadre didactice în măsură să fie cuprinse într-un cor de valoare? Sau mai degrabă, s-a diminuat interesul celor care răspund de îndrumarea muncii culturale a sindicatului? Situații mai mult sau mai puțin asemănătoare celei a corului din Iași se mai întîlnesc și în alte localități cum ar fi la Brăila, la Tecuci, la Pitești.

Printre formațiile artistice de amatori ale cadrelor didactice care se pregătesc cu sîrguință pentru etapele următoare ale concursului se numără și orchestrele de cameră și simfonice. Repertoriul lor îmbogățit de asemenea cu noi piese valoroase cunoaște o mai mare varietate de teme muzicale și, spre deosebire de anii precedenți, abordează mai mult lucrări contemporane.

Din veștile primite la redacție se pare însă că și de astădată, ca și în concursurile anterioare, unele comitete ale sindicatelor din învățămînt nu se preocupă suficient de organizarea unor formații artistice diferite ca gen. Și este curios că scapă din vedere tocmai acele genuri care se bucură de o largă popularitate cum sînt brigăzile artistice de agitație, formațiile de dansuri populare etc.

Comitetele sindicatelor din învățămînt pot și trebuie să ia măsuri ca în perioada concursului munca artistică de amatori sub toate aspectele ei să devină tot mai puternică, să ia ființă noi formații, să se organizeze cît mai multe spectacole.

R. CONSTANTIN

În cercul radio-amatorilor

Logopedia și învățămîntul de cultură generală

Logopedia, cea mai tinăra disciplină pedagogică a defectologiei, stabilește mijloacele și metodele de prevenire a defectelor și tulburărilor de vorbire și scris-citit existente la unii copii, se ocupă de depistarea și corectarea acestora. Ea s-a dezvoltat la noi în țară încă din 1948, cînd au fost înființate cabinetele logopedice în cadrul serviciilor de neuropsihiatrie infantilă din policlinicile pentru copii. Începînd cu anul școlar 1961—1962, funcționează în toate raioanele din Capitală, ca și în unele orașe din țară, centre logopedice interșcolare deservite de profesori logopezi proveniți din rîndurile personalului didactic. Spre deosebire de cabinetele logopedice ale Ministerului Sănătății, centrele logopedice interșcolare își desfășoară activitatea în cadrul școlilor de cultură generală.

În principal, activitatea centrelor logopedice interșcolare se axează pe corectarea defectelor și tulburărilor de vorbire și citit-scris pe care le manifestă unii elevi din școlile de cultură generală (de pildă, imposibilitatea de a pronunța anumite sunete sau pronunțarea greșită a acestora, biibilala, vorbirea nazonată, greseliile frecvente de citire sau scriere etc.), folosind în acest scop o tehnică specială și metode adecvate.

Necesitatea amenajării acestor centre s-a făcut simțită ca urmare a faptului că deficiențele și tulburările de vorbire îngreunează participarea copiilor la activitatea școlară, determinînd insuccesul la învățătură, iar pe de altă parte, existența unor copii cu deficiențe de vorbire tulbură desfășurarea normală a muncii din școală. Înlăturînd astfel de deficiențe, activitatea logopedică contribuie la crearea unor condiții cît mai bune pentru procesul instructiv-educativ.

Teoretic și mai ales practic, împlinirea între activitatea logopedică și activitatea didactică generală este foarte strînsă. De aceea se impune realizarea unei legături permanente și existența unui continuu ajutor reciproc între logoped și profesori, cu atît mai mult cu cît materialul folosit pentru corectarea sunetelor deficitare este chiar materialul din manualele de școală ale elevului. Colaborarea logopedului cu cadrele didactice este cerută și de faptul că în cazul multora dintre copiii deficienți se produc, ca o consecință a deficienței, diverse modificări ale personalității, ceea ce face necesară o acțiune de reeducare generală, bazată pe psihoterapia individuală și de grup.

Se știe, de exemplu, că o parte

din elevii claselor I—IV comit în timpul citirii și scrisului greșeli dese, care se repetă în mod constant și uniform. Din punct de vedere logopedic, aceste greșeli sînt manifestările unei tulburări a proceselor de sinteză și diferențiere corticală, numite disgrafie și dislexie. Pentru a corecta asemenea tulburări se recurge la un complex de influențări medicale, fizioterapice, psihoterapice etc., care se aplică paralel cu metodele aplicate în clasă. Dar, dacă influențarea logopedică nu este continuată de către profesor, ea rămîne multă vreme fără efect. De asemenea, tot profesorul este chemat să consolideze, după reeducarea copilului, noile lui deprinderi de citit-scris.

Dacă în relațiile interșcolare logopedul găsește în permanență stimul și condiționări pozitive datorită modului de organizare a procesului de învățămînt, în mediul familiar se întîlnesc adesea factori de influențare negativă asupra vorbirii sau asupra stării de echilibru neuro-psihic al copilului. De aceea părinții trebuie să fie antrenati și ei în munca de corectare a deficiențelor și instruiți asupra modului cum trebuie să desfășoare această muncă, așa încît să poată continua în afara școlii acțiunea reeducativă de factură logopedică. În timp ce munca de dirijare a ajutorului logopedic revine logopedului, antrenarea și convingerea părinților aparține influenței colectivului didactic.

Îmbunătățirea caietelor școlare

Preocuparea pentru îmbunătățirea continuă a calității rechizitelor puse la dispoziția elevilor se reflectă și în măsurile luate recent în legătură cu formatul și calitatea caietelor școlare.

Astfel, STAS 2019—62, a cărui aplicare urmează să aibă loc efectiv de la 1 septembrie 1964, prevede introducerea unui format mai mare al caietelor liniate — categoria de caiete cel mai larg folosită în învățămînt. În locul formatului existent în prezent, de 148 x 210 mm, se vor introduce caiete cu formatul de 170 x 210 mm, deci cu circa 20 mm mai lat.

Acest format prezintă o serie întreagă de avantaje, atît din punct de vedere didactic cît și economic. Într-adevăr, desfășurarea scrisului pe un rînd mai lung oferă elevului posibilitatea unei mai bune prezentări a temei, ca și o mai mare comoditate la scris, așa cum a arătat experimentarea caietelor cu format mare confecționate de fabrica „Steaua roșie” și difuzate în principalele orașe din țară.

În același timp, scrisul va fi ușurat ca urmare a îmbunătățirii calității hîrtiei din care sînt executate caietele. Tipurile speciale de hîrtie standardizate pentru caiete tip Ib și tip Iib se caracterizează prin netezime și printr-o bună înclieiere, ceea ce asigură alunecarea mai lesnicioasă a peniței și înlătură formarea petelor de cerneală.

Pentru caietele cu liniatură oblică, folosite de elevii începători, care scriu tot cu tocul de lemn cu peniță, s-a prevăzut numai hîrtie velină (tip Ib) și de grosime mai mare (80 g/m² în loc de 63 g/m²).

Pentru caietele cu liniatură orizontală (de dictando) sau cu pătrățele (de aritmetică), se prevede și o linie verticală de margine, care va fi tipărită de preferință în roșu. Locul liniei de margine va fi la 25—30 mm de la marginea laterală stîngă a caietelor. În acest fel pierderea din suprafața utilă a paginii de caiet este cu circa 3 la sută mai mică decît la caietul cu format de 148 x 210 mm. La caietele „dictando” s-a micșorat și dis-

tață așadar, încă un factor care impune cu necesitate legătura cadrelor didactice cu activitatea logopedului.

Centrele interșcolare logopedice desfășoară — deși în momentul de față încă timid — și o activitate de prevenire a tulburărilor de vorbire prin contact direct cu părinții, conferințe, lectorate etc. Activitatea profilactică revine în mare măsură Centrului experimental logopedic din București, care are preocupări științifice mai largi și dispune de mijloace adecvate. În cursul acestui an școlar centrul experimentează aplicarea tratamentului complex al biibiliei — una dintre cele mai rebele forme ale tulburării de vorbire. Rezultatele obținute pînă acum sînt foarte promițătoare.

Munca de corectare a deficiențelor de vorbire constituie un proces dificil și de durată relativ lungă (între 2 și 6 luni), datorită faptului că la baza deficiențelor sau tulburărilor stau cauze diverse și multiple și că, la vîrsta școlară, aceste deficiențe sau tulburări sînt destul de trainic fixate. Iată de ce se proiectează ca într-o etapă viitoare munca logopezilor să cuprindă în special copiii de vîrstă preșcolară, în așa fel încît copilul să nu mai pătrundă în școală cu deficiențe, cu tulburări de vorbire.

CONSTANTIN PĂUNESCU
Conducătorul centrului experimental logopedic

tanța dintre linii, de la 9 mm la 8 mm.

În sfîrșit, s-a prevăzut o gamă mai mare de filaje, pe lîngă caietele de 48 de file și cele de 100 de file introducîndu-se și caiete cu 64 de file.

Trebuie arătat că în prezent unele întreprinderi producătoare de caiete determină ele însele risipa de material. Un exemplu în această privință îl constituie caietele de teză cu formatul 170 x 210 mm, produse de fabrica „Steaua roșie” din Bacău. Este adevărat că aceste caiete excelează prin calitatea execuției, dar introducerea a două file de hîrtie sugătoare — una la începutul și alta la sfîrșitul caietului — constituie o mare risipă de hîrtie sugătoare, deoarece, dat fiind fiilajul redus al caietelor, aceasta rămîne nefolosită. De asemenea, mai întîlnim în librării caiete școlare cu un număr redus de file avînd copertele executate din hîrtii și cartoane de calitate superioară, cu tipar în două sau chiar mai multe culori. Chiar dacă aceste caiete sînt produse în cantități mici, ele reprezintă o irosire de material și manoperă, care conduce la scumpirea caietelor fără să se contribuie cu ceva la îmbunătățirea calității lor.

Toate măsurile luate pentru îmbunătățirea calității caietelor își vor da roadele numai dacă învățătorii și profesorii îi vor îndruma pe elevi în folosirea cît mai rațională a acestora. Astfel, elevii trebuie orientați asupra alegerii fiilajului caietelor în raport cu volumul temelor de scris, oarecum cunoscut din experiența anilor anteriori, înlăturîndu-se tendința de a se folosi caiete groase în orice condiții, chiar atunci cînd nu sînt necesare. Ar fi indicat totodată ca, o dată cu controlul efectuării temelor de către elevi, profesorii să observe și modul cum au fost scrise acestea și să dea îndrumările necesare pentru folosirea rațională a suprafeței utile a caietelor, astfel încît, fără să fie neglijată prezentarea corespondenței a temelor sub aspectul clarității și organizării lor logice, să se asigure și economia de spațiu.

Ing. MIRCEA ZAMFIRESCU

„Sintem impresionati de avintul invatamintului din R. P. Romina”

De curind, la invitația Ministerului Invățămîntului a vizitat țara noastră o delegație din R. P. Polonă formată din Stanislaw Dobosiewicz, director general în Ministerul Invățămîntului, conducătorul delegației, Mieczyslaw Okolwicz, director adjunct în același minister. Delegația a vizitat Capitala, regiunile București și Brașov, documentindu-se asupra organizării, conținutului și formelor de desfășurare a procesului instructiv-educativ și a purtat discuții cu cadre de conducere ale învățămîntului din țara noastră.

După încheierea vizitei, înainte de a pleca din țară, membrii delegației au acordat unui redactor al „Gazetei învățămîntului”, interviul pe care-l publicăm mai jos :

— Care sînt impresiile cu caracter general despre vizita în țara noastră ?

— Deși a fost axat în special asupra problemelor specifice învățămîntului, programul vizitei noastre în Republica Populară Romină ne-a permis să cunoaștem aspecte diverse ale economiei și culturii socialiste, ale frumuseților și bogățiilor țării dv. Știam dinainte că România este o țară foarte bogată, în general. Vizita noastră ne-a convins că sinteți și mai bogăți prin calitățile oamenilor. Prin atașamentul lor față de cauza desăvîririi construcției socialismului. Felicităm pe constructorii orașelor București și Brașov, pe arhitecții și inginerii proiectanți care au știut să făurească linia arhitectonică atât de modernă a noilor construcții. Felicităm pe locuitorii acestor orașe care le întrețin și le îngrijesc cu dragoste.

— Ce aspecte privind învățămîntul din țara noastră v-au reținut în mod deosebit atenția ?

— Alcătuindu-ne o primă sistematizare a impresiilor din acest domeniu putem afirma că ne-au impresionat în mod deosebit cinci probleme : în primul rînd, am urmărit cu deosebită atenție experimentul care se desfășoară în momentul de față cu privire la predarea cu specialiști la clasele I—IV și pe care l-am putut studia, în condițiile specifice ale unei vizite, la Școala de 8 ani nr. 111 din București. Constatările noastre personale, discuțiile cu cadrele didactice, cu elevii și cu părinții acestora ne-au dovedit că se poate lucra — în ciuda unor idei preconcepute — cu mai mulți profesori, începînd chiar de la clasa I. Considerăm că dacă concluziile experimentului vor fi pozitive, așa cum ele se prefigurează de acum, el va avea un răsunset nu numai în țara dv., ci și pe plan internațional. Noi înșine vom urmări în

continuare, cu deosebit interes, desfășurarea experimentului.

A doua problemă care ne-a impresionat în mod deosebit a fost munca plină de abnegație pe care o desfășoară oamenii școlii din țara dv. în vederea asigurării tuturor condițiilor pentru generalizarea învățămîntului de opt ani. Am avut o intîlnire, la Făgăraș, cu inspectorii secțiilor de învățămînt din regiunea Brașov care se ocupă de problema generalizării acestui învățămînt și ne-am dat seama de munca uriașă care s-a desfășurat în acest domeniu, de atenția acordată tuturor factorilor care concurează la rezolvarea cu succes a problemei, ceea ce ne-a demonstrat în mod elocvent buna organizare administrativă a învățămîntului din România.

În strînsă legătură cu problema generalizării învățămîntului de opt ani s-au desfășurat observațiile noastre cu privire la institutele pedagogice de trei ani pentru pregătirea profesorilor. La București și la Brașov am putut vedea construcțiile școlare complexe puse la dispoziția acestor instituții de învățămînt, am discutat cu cadrele didactice care muncesc în condiții, excelente.

Entuziasmul, activitatea plină de abnegație a cadrelor didactice ne-au apărut evidente pretutindeni, fie că am vizitat Școala medie din apropierea uzinei brașovene „Tractorul”, fie că am vizitat Școala medie „Nicolae Bălcescu” din București. Am constatat cu satisfacție buna pregătire în domeniul științific și tehnic pe care au primit-o elevii acestor școli.

Ca o concluzie generală, țin să subliniez că sintem impresionati de avintul dezvoltării învățămîntului din R. P. Romină. Aș vrea să închei această scurtă relatare a impresiilor, urînd prietenilor romini succes deplin în inițiativele lor creatoare, în rezolvarea nouă a unor probleme de mare importanță din domeniul învățămîntului.

Expoziție colectivă de pictură

Actuala expoziție a cenaclului de artă plastică „Ion Andreescu” din București — al căruia vernisaj a avut loc recent la clubul sindicatelor din învățămînt — înscris un record de participare. Peste 30 de profesori expun aproape 100 de lucrări de pictură și grafică. Este un record ce se cuvine reținut căci fără îndoială pentru a învăța pe alții arta liniilor și a culorii se cere mai întîi s-o stăpînești tu însuși.

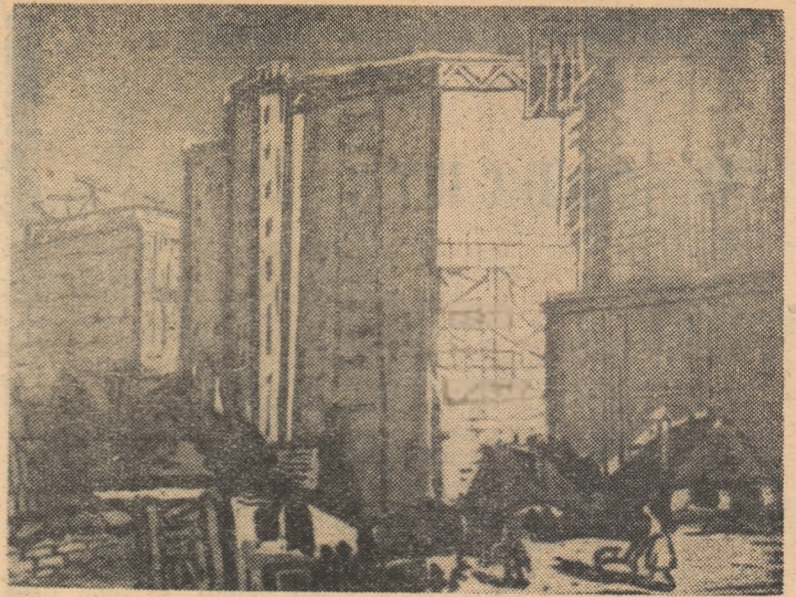
Se întîlnesc în actuala expoziție a profesorilor-pictori două tendințe. Una pe care am numit-o tradițională și în care se încadrează cei mai mulți dintre expozanți și tendința de a căuta formule noi, moderne. Deși aceasta din urmă este încă timid afirmată în lucrările lui Ion Cîrdei, Eugenia Brateș, Paul Chichișan și alți cișiva se cuvine a fi reținut ca un început promițător care va avea desigur în viitoarea activitate a membrilor cenaclului o rezonanță mai mare. Lucrările în care tendința de a căuta noi de expresie plastică apare mai evidentă se intitulază „În parcul Herăstrău” și „Alee spre lacul Floreasca” semnate de Ion Cîrdei. Este vorba, după cum rezultă din însuși titlul lucrărilor, de două peisaje. Dar cită deosebire între acestea și maniera peisagistică din trecut a

lui Cîrdei. În „Parcul Herăstrău” e sugerat „miracolul” renașterii naturii. Vegetația se înalță spre lumină, cu forța și îndrăzneala tinereții. Peisajul are prin idee și plasticitatea transunerii ei o certă valoare. În uleiul „Alee spre lacul Floreasca” tot printr-un simbol peisagistic este redat un moment de încercare, dramatic în felul său, pentru lumea plantelor. Mergînd pe aceeași căi, în peisajele sale de iarnă Eugenia Brateș re-curge la simplificarea desenului, la stilizare, în scopul reliefării cu mai multă forță a idel-

lor plastice. Lucrări izbutite sem-

nează în expoziția de la club Nina Stuparu, Alexandrina Sberea — care abordează acum cu succes și linogravura colorată — Maria Frincolescu, Dumitru Hlihor, Nic. Nicolescu, Marin Mihai, Alex. Drăgoi, Maria Palade, Dumitru Martinaș și alții. Din păcate destul de mulți se „refugiază” încă în lumea florilor, ceea ce îngustează tematica. De aceea, indemnul nostru de încheiere este ca pe lingă tendința spre căi noi, să se înscrie în preocupările cenaclului și necesitatea îndrumării membrilor săi spre izvoare de inspirație legate mai puternic de activitatea umană, constructivă.

C. R.

Prof. Alexandrina Zberea : Nou și vechi.

Prof. Eugenia Brateș : Intrarea la preventoriul Predeal.

Bibliografie

A apărut revista NATURA seria Biologie, nr. 1 ianuarie—februarie 1964

În sumar :

STUDII

- I. F. Dumitru : Sinteză clorofilei în laborator și importanța ei practică și teoretică.
- V. Soram : Autoradiografia și aplicațiile sale în biologie.
- I. Hodișan : Prin Havana și grădinile sale botanice.
- V. Gheție : Evoluția aparatului locomotor.
- V. Derlogea : Grupele sanguine la animale și importanța lor pentru zootehnie.

AGRICULTURĂ

- N. Teodoreanu, S. Timaru : Merinosul de Palas.
- L. Rotaru : Organizarea unui laborator sau colț agricol la școlile de 8 ani din mediul sătesc (II).
- Fl. Lupescu : Lucrări de primăvară în pepiniera de pomi.

METODICA

- I. Voiculescu : Rolul materialului didactic modern în fixarea cunoștințelor (filmul).
  - Tr. Trețiu : Contribuția disciplinelor biologice la educația estetică a elevilor.
  - I. Voichin : Demonstrații și experiențe folosind materialul viu la lecțiile de zoologie (II).
  - D. Munteanu : Asupra posibilităților de valorificare științifică a colecțiilor muzeale.
- NOTE, CRONICĂ, INFORMAȚII, RECENZII, CALENDAR, DIN ACTIVITATEA S.S.N.G.

Concurs

Institutul de construcții din București anunță scoaterea la concurs a postului didactic de profesor la disciplina evidență contabilă, poziția 6 din statul de funcțiuni al catedrei de organizare, planificare și economia construcțiilor.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor înainta, în decursul a o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată rectorului Institutului de construcții din București. Însotită de următoarele acte : copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare, copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe, copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar, lucrările științifice ale candidatului într-un exemplar, certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția în care acesta își are funcția de bază, memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat, autobiografie.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului înscrierea la concurs.

Orice informație suplimentară se poate cere la rectoratul Institutului de construcții.

Prof. VLADIMIR DOGARU

O lucrare necesară tuturor profesorilor

Apariția celei de a doua ediții, revăzută și adăugită, a *Gramaticii limbii romine* (1) se înscrie pe linia unor realizări științifice remarcabile în domeniul studiului limbii. Pentru cei care se străduiesc zi de zi să învețe tinerile generații să scrie și să vorbească corect limba romină, apariția acestei lucrări are o însemnătate deosebită. Într-adevăr, consultarea ei constituie o necesitate imperioasă atât pentru învățători, cât și pentru profesorii de limba romină — desigur nu pentru ca lecțiile lor să fie la nivelul tratatului (așa ceva nu e cu puțință în cadrul cursului elementar și mediu), ci pentru ca predarea noțiunilor și regulilor de gramatică să se realizeze, în ce privește conținutul științific, în spiritul principiilor stabilite de Academie. Cunoașterea normelor cuprinse în Gramatică constituie, de asemenea, o datorie a fiecărui profesor indiferent de obiectul pe care îl predă, căci oricare profe-

sor trebuie să servească elevilor, permanent, un model de vorbire. Normele gramaticale pe care le găsim în lucrare sînt rezultate a numeroase studii, mai vechi și mai noi, întreprinse asupra limbii vii a poporului și asupra limbii scrise de cei mai buni dintre scriitorii noștri clasici și contemporani.

Lucrarea reflectă preocuparea precizată în prefața de acad. Al. Graur (care a participat la coordonarea lucrării și la efectuarea ultimei revizii a gramaticii) de a arăta direcția în care evoluează limba, de a identifica trăsăturile care au tendința să se dezvolte, de a le diferenția de cele care constituie numai rămășițe ale modului mai vechi de exprimare. Bunăoară, multe din notele cuprinse în lucrare se referă la aspectul fonetic al unor cuvinte — la acele „dublete” actuale ale cuvintelor — a căror scriere corectă nu s-a definitivat încă și care din această cauză, ridică pentru profesori probleme uneori greu de rezolvat. Cum este corect, de exemplu, să spunem (și ca atare să și scriem) : „clasa în-

tîi” sau „clasa întîia”? Gramatica tradițională și dicționarele normative condamnă formula *clasa întîia*, pentru motive de ordin istoric. Situîndu-se pe poziția principiului adoptat, acad. Al. Graur precizează că, intrucît sub presiunea celorlalte numere ordinale (a doua, a treia) se spune tot mai mult clasa întîia, sintem siliți să recunoaștem că, în adevăr, ne aflăm în prezența unui proces de unificare a flexiunii numeralelor ordinale și că, mai curînd sau mai tîrziu, această formulă se va generaliza.

Călăuzindu-se după principiul formulat mai sus, autorii *Gramaticii limbii romine* au înlăturat din lucrare multe rămășițe ale modului mai vechi de exprimare, ca în cazul conjugării verbelor la mai mult ca perfectul indicativ (se spune : *cîntaseră, tăcuseră, făcuseră, povestiseră*, fără concurență cu formele mai vechi : *cîntase, tăcuse, făcuse, povestise* pe care, în consecință, trebuie să le evităm). În general, notele de la capitolul „Verbul” (vol. I) sînt foarte interesante și de un real folos în predare (ne referim de

exemplu, la note cum sint cele privitoare la prezentul conjunctiv, care precizează că formele de persoana a III-a să aibă și să aivă nu sint corecte, că forma să aibi este învechită etc.).

O dificultate întîmpinată adesea la lecțiile de limba romină o constituia scrierea substantivelor compuse. Noua ediție a gramaticii, care dă indicații precise în ce privește scrierea substantivelor compuse de tipul „*pierde-vară*”, „*nu-mă-uita*”, „*lasă-mă-să-te-las*” etc. ne ajută să înlăturăm această dificultate, să dăm explicații clare atît în predarea gramaticii la clasele I-VII cît și în cadrul predării literaturii la clasele VIII-XI.

Tot atît de folositoare sînt și notele din volumul II al Gramaticii.

Orice educator, indiferent de munca pe care o îndeplinește în școală, nu trebuie să piardă din vedere că a învăța tineretul să scrie și să vorbească corect limba maternă este o datorie imperioasă și că, de aceea, studiarea celor două volume ale Gramaticii constituie o necesitate de prim ordin.

1) Editura Academiei R.P.R., vol. I și II, ediția a doua, revăzută și adăugită, București 1963.